

308304

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం|| అక్టోబరు నెల 5 వ తేది సోమవారము.
ఆ నం ద నా మ సం వ త్స ర ఆ శ్వ యు జ బ హు శ్చ ప్ర థ మ ౧ లు.

No. 170
సంచిక ౧౭౦

ఆనందా ఫౌంటెన్ వేనా.

౧౪ వన్నె బుగారు నిబ్బి చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందున ఇంకీ చాలావఱును విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుదున్నారు. వలయువారలు కాలగూపమును చేయకొనుగు నాక. ఇయ్యది వెళ్ళు నిబ్బితోగాని సన్ననిబ్బితోగాని విక్రయించవచ్చు. వెల. రూ. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చు.

శృంగార నైషధము.

'నైషధంబివ్వబోవడం' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది ప్రాచీనమే విషయము, జగద్విదిమం. ఈ పద్యములలో ఒక క్లెక్కుటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, ఆలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చలు ఏదేనికాలయినో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అది మందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైఘం కలిగి మంచికాల్తోవైండు చేయబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రూ. 8-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాడ్వే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wish of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations.
Price For two Vols. Rs.

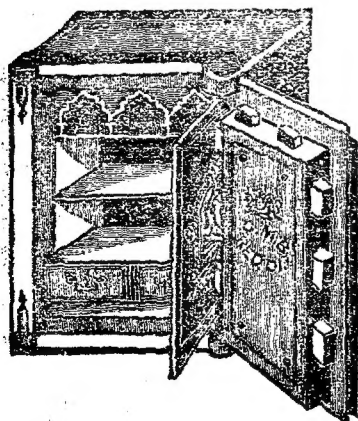
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

ఇనుప పెట్టెలు.

ఏదైనా కావలసినను అందముగా కట్టముగా సీమతీగములలో కొత్తకేటలతో పెట్టెలు మావల్ల బహువాణిముగా తయారుచేయుచుండును. ఆర్డర్లు యిచ్చువారు వెలుమందము లీగము వివరము వ్రాసుకొనుచున్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనుపారికి డిస్కంట్ యియ్యబడును. పునఃప్రార్థనములకు మోసపోగూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండగలవారము. వలయువారలు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 81, గోండ్లపూనామకపీఠి, మద్రాస్.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నమిచ్చిచేసిన తామును.

ప్రభావ మత్తయ్యలేము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంతతులను కాపు. 2. కలరా, అమృతవారు మొదలగు అంటు బాధ్యములను శోకనీయదు. 3. భూత్ ప్రేత సికాచములను పాజుదోలు. 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, వెణుకులు, హరించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వోగ్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. కర్మగళితువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం గెలుచును. 9. సభకట్టు, సర్వజనవశీకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై నెల్ల బోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞులు చేకొల్లరు విశ్వాసమునకు గొనిచియున్నారు. ఇది సర్వోపధి చేదియగు నొక ఘోషము మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత చేపదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలవృద్ధులందరును తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమూల్యమైన ముద్రాస్తమైన రత్నతాయెను. తాయెను వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—పి. ఆర్. జవాహర్లాల్, మెన్మరిస్ట్రు ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

ది న వ త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సంచిక నకు రూ. 12-0-0 | 3 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 | 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు పెన్సెలు, రయిసు మిల్లులు,

సిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని,

గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, తేక విద్యు

చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు

ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు

యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు

లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీని య్ వీ థి,

మ ద రా సు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాధలుముల

పార్శ్వపుష్పపుల బారదోలును. పొట్లపోషావివేకములు,

పనమూలికలచే హిందూ దేశము, కాగితములు, నిలు

తయారుచేయబడు మంచునుకూడ ఆశ్రయించు విశే

సువాసనగలిగియున్నదని హాని జూరని పరి

దీనిని విదేశములలోకూడ లాభముండదని దొంగము వారు

పంజాబ్ చిటి మాడికొని కట్టుయ్యెములు, బొప్పు, క్షేయము,

ఘటలు, కొన్ని రంగులు, ఎయ్యమును,

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్టు బొంబాయి; లేక నెం. 9, క్రైస్తావములు, కడురులు, మొదలగునవి.

చిరునామా:—సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, మద్రాస్.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి, సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరలైలుస్తేషనును చెలుపవలెను.

చైతన్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యన్. వి. యం. వి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

పేక్షనష్టము

గుణమీయనిచో

సామ్మి తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

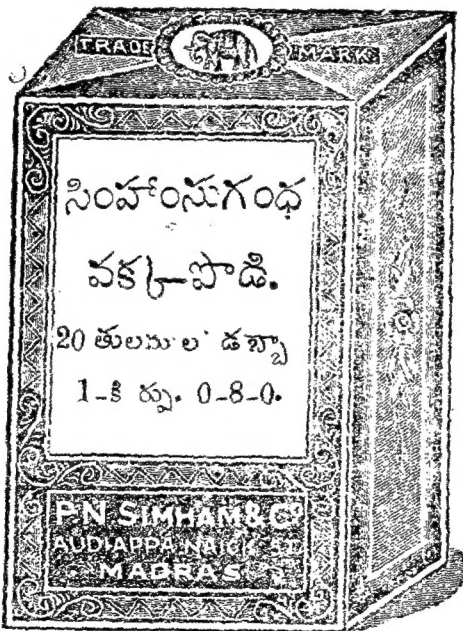
పోస్టుఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకపూరిత మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎల్. సింహం. అందు కంపెని,
26 ఆదియప్పనాయకజీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగల్గిన మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.

ఇది చర్మవాయువుపోట్లు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
నిశ్చేదమును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

వాణిజ తోడనే శరీరమునా గోకవిధమైన మూర్ఛ గనుపించును. రెండుసీసాలు
బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

‘ంట్. ౧౪౪ ఫనాస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

VANT. No. 144 Fanaswadi. No. 2. Bombay.

జీర్ణ రసాయము.

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధము లకు మంచియందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనం డిపో, పోస్టు, బొంబాయి.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనప్రాగ్నేయుల కుష్టకేంపబడిన అత్తరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందుకునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతియందు మిదగాని, జోటుమిదగాని కొన్ని
బొట్లను జేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అమృతమైన అంజముల
అమృతమునుండి తయారుచేసిన అత్తరు యొక్క సువాసనభవించి
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వవలసి మిదగ్గిరనున్న
పాత్రకీపరు నడుగవలయును వాటిలావున తేదీని మాకు వ్రా
యవలెను. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లీ టౌన్స్ అత్తరుగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరుతో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కాల్లులు దజ్జ 1-కి
0-10-0. పి. పి. ఖర్చుకొనుచాకే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కెమికల్ కంపెని, 155 బామా మనీయ. బొంబాయి.
మదరాసు ఏకెంటులు:- మెహతా పురమోర్తం మూర్తీ
నెం 23, చై నాబజారు కోడ్ల, ప్లేనరు బజారునమిదం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు అన్నిటికి తల్లి.
ఇది సంకీర్ణంతో ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన భూగర్భ
కుల అతిరహస్యపు జైవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. సప్తంశు
కర్మము పోగొట్టుటకు యితరులమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ
దర్శినియోగముచేతను మాత్రద్యారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
కుళపరచి నరములకు పురుషమున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట
నాశనము చేయుటలో సంకీర్ణంబిది “సర్వజీవన్” ఇది
శ్రీలు, పురుషులు, బాలరు కృద్ధులు అందరూను మనయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్యవృద్ధియుకలుగును.

కెల. టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము
ప్రాఫెసర్ డి. యన్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలివిధి, తిరువల్లికే-చే మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనివారి బొటనవ్రేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందల
వందల విక్రయము. వెల వెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టుఖర్చు చేరు ప్రాంతమిహరి
నోట్లు మొదలగునాటిమిద సెకానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర ఆవలం
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, షేడర్లు,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెని, గుంటూరు.

వండ్ల పొడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
వంటిసెక్కులకు దివ్యావధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిడ్చుది
అమృతాంజనం డిపో, పోస్టు, బొంబాయి.

ఫ హ రి.
సీసా - 0.0. వి. కి. సహా రూ. 14-0.
సకలములను బలహీనతవలన
వర్షాగ్రంథములు. తైత్తియములను
వర్షాగ్రంథములను ప్రబలింపదు. శాస్త్ర
కోశములను సూక్ష్మ నాణ్యములందు
సము, తయదగు. దగ్గుకు సేవించవలసినందు
దగ్గువిధమును బట్టియుండును.
అమృతాంజనము దీసో, నెం. 9, జహంగీరుపీఠి, మదరాసు.

దినపత్రిక

ప్రచురించు 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ సకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణ పత్రి

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 5-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	అక్టోబరు 5వ తేదీకి ఉత్తరమున	అక్టోబరు 5వ తేదీకి ఉత్తరమున	అక్టోబరు 5వ తేదీకి ఉత్తరమున	ఉత్తరమున 24 గంటల			వర్షపాతము.
				అక్షాంశ.	రేఖాంశ.	ఉత్తరమున	
గోపాలపురము	29.553	90.4	77.1	53.52	81.42
వాల్తేరు	29.573	89.7	76.6	58.27	24.78
కాకినాడ	29.576	91.6	76.7	28.02	24.19
బందరు
గుంటూరు	...	94.8	75.1	0.21	...	25.57	...
నెల్లూరు	29.597	94.0	77.1	17.62	18.48
మద్రాసు	29.845	80.8	75.3	21.55	18.44
కడప	29.847	88.6	75.5	27.93	18.08
నాగపట్నము	29.885	91.8	78.1	12.93	18.58
కొల్హాపూరు	29.841	86.7	75.6	0.06	...	40.84	42.73
తిరువనంతపురము	9.868	85.0	76.1	0.20	...	45.78	41.9
కొచ్చికోట	29.831	89.0	74.7	0.01	...	85.52	20.17
కల్కికోట	29.849	86.9	77.9	96.70	10.16
మంగళూరు	29.860	85.5	78.3	0.55	...	187.53	117.29
బొంబాయి	29.897	84.3	79.2	81.86	69.88
హైదరాబాదు	29.853	83.5	78.4	41.78	28.24
అనంతపురము	...	93.5	78.6	15.29	15.21
బళ్లారి	29.852	85.0	71.8	0.03	...	13.49	14.14
కర్నూలు	29.883	86.6	74.2	25.47	22.12
కడప	29.854	84.5	76.2	22.48	22.27
తెంగుళూరు	29.826	87.8	66.1	0.26	...	22.62	25.95
కొడైకానూరు	22.795	66.8	51.5	0.08	...	48.20	23.92
ఉదకమండలము	28.028	66.0	47.2	1.49	...	84.74	38.56
శోయంబత్తూరు	29.870	92.2	69.4	4.66	10.07
నెల్లూరు	29.853	91.9	78.5	20.84	28.09
నెలము	29.875	94.0	72.4	0.04	...	22.50	29.45
తిరువనాపల్లి	29.852	92.5	75.5	9.95	17.13
పుదుకోట	29.862	91.2	76.9	21.59	13.87
మధుర	29.860	92.0	76.2	14.51	13.64
తిరువల్వేలి	1.65	7.62

బంగారా భాతిములను తుపాను ఉత్తరముగాపోయి
నది. బంగారా తీరమునందును, అరకా తీరమునందును,
వాయుభారము తగ్గినది. బంగారా భాతిములను ఉత్తర
భాగమున గాడ్గులు తుపానులక్షణములను చూడట్లుచున్నవి.
డయమండవీటిదగ్గర నీగాడ్గులు మరింత తీవ్రముగా నున్నవి.
మొత్తమున మధ్యమెత్తు నదియు తక్కువగా నున్నది.
తూర్పు తీరమునను, పడమటి తీరమునను, పగటిపూట వడిమి
అధికముగా గలదు. దేశమువ్యాప్త సామాన్యముగా నున్నది.
తూర్పుతీరమున రాత్రిమందు వడిమి సామాన్యస్థితికి తక్కువ
గాలదు. పడమటి గాలివలన వాయుమండలము ఆరియున్నది.
దక్షిణమున తక్కువ మబ్బులు అంతగా లేవు. మలబారులోను,
కర్ణాటకమునందును, వర్షము కురిసినది. తిరువల్వేలిలో
1.27 అంగులములవాన కురిసినది. దక్షిణమునవాన కురియును.

ఆర్. ఎస్. ఎల్. జోషి,
వాత వరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

సాసీయవార్తలు.

మహమ్మదీయ యువజనసంఘము:— ఈసంఘమువారి
ప్రారంభ సభ మధురలోని మిదనాండిన అంజుమాను భవన
మున రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మాసీయలగు
వ్యాయమాత్రి తయార్చి గారి యాధిపత్యము క్రింద జరుగును.
సాంఘిక ప్రవర్తన విధులనుగురించి మాసీయలగు వి. ఎస్.
శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు పర్యవేక్షించుదురు.

చెట్టువెరిగి మిదనపడుట:— శనివారము ఉదయమున
ఆరుముగమున పంచముడు బాట్టిటవులలోని చెయింటు ప్రాస్థి
ను జేవియర్నపీఠిలో నొక చెట్టుక్రిందనుండి వేరినో అమ్మకొ
నుచుండగా తడిచేతిమిదనచెట్టు విరిగిపడినది. దైవశక్తిచే
ప్రమాదము కలుగలేదుకాని స్వల్పతీవ్రోయినది. తరువాత నెంటికి
తీసికొనిపోయి, ఉపచారముచేయగా తేలివచ్చినది.

వడ్లమాడిలో కలరా:— ఇప్పటికి నుమారు మూడు
మాసముల క్రిందట మా గ్రామములోను, కలరా
ప్రారంభించి యంతరక్షణము పుట్టిన నలు బదిమంది చని
పోయిరి. కర్నూపుల్లం రాజుగారు ధర్మార్థముగా మందుల
నిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు కొంతకాలము దీనితీవ్రమణిగినది అని
వాసిరెడ్డి రామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెయింటుజాను ఆంబులెన్న సంఘము:— చెయింటు
జాను ఆంబులెన్న సంఘమునకు హిందూదేశములో నెలకొల్పి
బడిన కాభాసంఘముతప్ప హిందూదేశములో మరేయితర
ఆంబులెన్న సంఘములేదనియు, గ్రేటు బ్రిటనులో బ్రిటిష్
రెడక్రాసు సంఘమువారును విదేశములందరి తదితర సంఘ
ములవారును నిర్వర్తించు పనులనే పరమ హిందూ దేశములో
నిర్వర్తించుచు ననియు, వై సంఘమువారు తెలియజేయు
చున్నారు.

ఆంగ్ల ఇండియన్ సంఘము:— శ్రీలంక:— ఈసాంఘి
కురాండ్రు శనివారము సాయంకాలము హేదీబేనుకు మంది
రమున, సభచేసి, తాముచేసిన పనిని గురించి తెలియజేసిరి
ఆంగ్లయ వైనికలకు మూడవసారి సిద్ధము చేయబడుచున్నట్టి
య, భారతీయవైనికలకు 4 వసారి సిద్ధముచేయబడుచున్న
ట్టియు, దుస్తులు మున్నగువి తయారయినవని రెడ్ క్రాస్
టరు దొరసానిగారును, ఇ. ఏ. దొర సాని గారును వరు
సన తెలియజేసిరి. వీనిని నెల్లూలోకేసి, మూలలులిగించుటకు
పూర్వ వీనిని రియారుచేసి శ్రీలయొక్క పాటోగ్రాఫును
ఈ రియారుచేయ బడిన కస్తువులలో కొన్నిటిని ఒక బల్ల
మిద నుంచి పాటోగ్రాఫును తీయబడినది. తరువాత శ్రీలు
లేయారు తీసికొని గవర్నమెంటు భవనమున జరుగ నుండిన
సభకు తెల్లెడి.

23-వ కృష్ణామండల సభ.

24, 25 వ తేదీలకు ఏలూరులో సమావేశమగుట.

ఈ నెల 24, 25 తేదీలలో ఏలూరుపురమున పోలవరం
జమిన్దార్ మ-రా-శ్రీ గౌరవనీయులగు కె. ఆర్. వి. కృష్ణ
రావు బహదర్ వి. ఏ గారి యగ్రాసనాధిపత్యమున జరుగ
బోవు 23-వ కృష్ణామండల సభకుందగిన యేర్పాటులు చేయ
బడుచున్నవి. ఈ మండలములోని ప్రతిగ్రామమువారును, ప్రతి
సంఘమువారును సభితులచేసి, ప్రతిసభకు నెమ్మకొని వారి
మేలను ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులకు ఈనెల 10 వ తేదీ
లోపల చేరుకొని పంపక వ్రాకితులు.

ఈ నెల 21, 25 తేదీలలోనే ప్రాథమిక పి. లక్ష్మీ
నగరు నాయకు గారి యగ్రాసనాధిపత్యమున జరుగబోవు
కృష్ణామండల సంఘసంగ్రహణ సభకు నెర్పాటులు చేయ
బడుచున్నవి. సంఘసంగ్రహణకాళిలాపులు ప్రతినిధుల సేవ్వి
వారిపేరు తీసుకొన్న సంఘకార్యదర్శులకు సాఫల్యమైనంత
త్వరలో తెలుపగలరుచున్నాము.

హిందూదేశపు ప్రతి.

ప్రతిపంటల విషయమున శాశ్వత, రమ్య, ఆమెకా
(మునై టెడునేట్టు) ఈదేశములలో ప్రభుత్వమువారు లిగు
శ్రద్ధవహించి యున్నారు. ఈవిషయమున సరి చాల్చెను మెకారా
గారిక పంధనేర్పరచినది తెలియుచున్నది. వారు హిందూ
దేశమునందుగూడ ప్రతిపంటకు నెట్లుబడివెట్టెదరా? ఈవిష
యము నన్ని దేశములవారును కలిసి పరిశీలించుచుందురా లేక
ప్రత్యేక మొకసంఘమువారివై నాపని నెట్టెదరా? ఈ

విషయముల వివరమును ఇండియామంత్రిగారికి తెలిపిచ్చి కను
గొని యిండియాదొంతనను వారు వత్తులకొందుట యన
గము. అంతవరకును బొంబాయిచేబరునా రావిషయమున
నేట్లుబడి చేయుటకు దొరతనమువారికి నాయనగును. నెట్లుబడి
నెట్లుబడు వ్యాపకలలో చాలింతివచ్చులేను. బొంబాయి
పాంకినెట్లుబడు: లక్షభనమిచ్చుచున్నదిగాని ఆపాంకి యెంటరిగ
నీ కార్యమును నిర్వహించబడదు. ప్రాన్స్ 2వర్గనీ, డెల్లిసం,
ఆస్ట్రీయాదేశములకు పోవలసిన ప్రతియంతయు నిలువయుండ
వలసినచుట్టచే నెట్లుబడికి సామర్థ్యముగ కావలసినచున్ను.
50 లక్షలు మొదలు 70 లక్షల పానుల వరకును
దొరతనమువారు నెట్లుబడి నెట్టవలసిన వారు నెట్లుగలగు
దురు. ధరలు పెరుగుటకును మధ్యవారు బాగుపడుటకును దొర
తనమువారి సహాయమును కోరుచులేదు. వ్యాపారముయొక్క
అభివృద్ధిగొరకు కోరుచున్నామని దారిబా మెర్వాండీదలాల
గారు ఇండియా మెన్యుఫ్రెక్చరు వ్రాసిరి.

బిసెంటమ్మగారి యుపన్యాసము.

దసరాయన్మఠముల సంవత్సరమున మదరాసు సిటీజన్సు
క్లబ్బువారి కార్యక్రమములలో సభలో ఆసీదీసెంటమ్మ గార్లు
చెప్పిరి:—

ప్రపంచము దన్న దేశములవారిచేతను చదువబడుచున్న
గ్రంథములలో బైబిలు మొదటిది భగవద్గీత రెండవది. ఈ భగవ
ద్గీతయ నేక భాషలలోనికి తర్జుమాచేయబడినది ఆమెకాదేశీయు
లందరించిన సంస్కృతగ్రంథములలో వీరియే మొదటిగ్రంథము.
ఈగ్రంథ మిట్లు బహుజనాభిసందితముగలది కిందటి క్రాంతిమే
ముఖ్యకారణము. ఇది యనదినమున పరిపదగి అచరించును
మనము చేయదగినగ్రంథము. ఎంతచదివినను మనల చదువవలె
నని యానపుట్టించుగ్రంథము. మనలకుల చదివినకొలదిని కొత్త
సంగతులు గోచరించుచుండును. ఈ దైవగీత మేమండర్థమున
ప్రభునివలన గానముచేయబడినదో వా చెరుగుదుర. ఈ గీత
మొకయోగికిగాని విరాగికిగానిబోధింపబడలేదు. ఈ సోదరుని
కొరకు చావుబ్రతుకులకు తెలియించి మహా మాన మొన
రించుటకు సిద్ధముగ నున్న మహా పురుషుడగు సు
త్వయిన కిది బోధింపబడినది. అని ఆమె యుపన్యాసించి గీత
లలో శ్రీ కృష్ణభగవానులు పాశున తెలిపించిన హితోప
దేశములను గూర్చి ముచ్చటించుచు ఆక్షిప్త-తొపనెన మొస
గుటకు గల కారణములను ఫలితములను వివరించి, భావముల
నను సాష్టాంగములను భిన్నత్యమున దేశ్యమును కనుగొ
నుటకు మార్గములను గీతలలో నాటోహణక్రమమున వివరించి
రని యామె వక్కాణించెను.

ఇండియావారా జపానువారా?

జర్మనీవారి వక్రమున కాటంకము కలిగినగాన వారి
సానము వాక్రమించుకొనుటకు ఇండియావారు చురుకుగావని
చేయవలయును. ఇండియావారు పేక్షించినచో జపానువారు
ముందు ప్రారంభింపక మానరు. యద్భుతము మనీయు సరికి
జర్మను దేశమందలి చుక్కవారు సుకులకు బదులుగా జపాను
దేశపు చుక్కవారు సుకులు మన బహులలో నిండుకట్టున్నది.
అని శోచనీయును. జపాను సుకులు జర్మనీ సుకులకన్న
బాగుండు ననుకొనుటకు మన కనకాశములేదు. బాగుండిను
బాగుండకున్న న ఇండియా ప్రజలు మంచితరణమును మిగుల
దెట్టి వాగుదురు. ఏవారి దొరతన తెలుకు లాభకారిగానండు
నోయని జపానువారు కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. జపానులో
నండిదేమిమాకయేగాక దొరతనము వారుగూడచాక చుక్కుముతో
నీ విషయము నశ్వేషించుచున్నారని యిండియా దొరతనము
వారుగూడ గ్రహింపవచ్చును. ఈ యద్భుతములను మంచి
తరణము గలిగినది. విదేశములనుండి వచ్చు సుకు లీకముందు
నిలిచిపోవును. కాన. వానికి బదులుగా సుకులను రియారు
చేయువారికి సహాయముచేయుటకుగాను దేశమందలి ఆన్ని
విధముల ప్రత్యేకములను గూర్చియు దొరతనమువారు వత్తులతో
నశ్వేషణములు జరుపుచున్నారని జపాను ప్రతికూల ప్రతినిధు
చున్నవి జపాను దొరతనమువారు సమానాభిము నిశ్చయ
తేలిపియున్నారు. జపాను దేశమునకు విస్తారముగా విదేశముల
నండి కొన్ని సుకులు వచ్చుచున్నవనియు, వానిని జపాను
దేశములోనే చక్కగా రియారుచేయవచ్చుననియు వారం
గులో వివరించిరి. సమృద్ధి, దొరతనము, భోగము, ఆమృ
తము కాగితిములు, వాగ్మి పు కాగితిములు
జపానుకాగితిములకంటే కాగితిములు, సమృద్ధి, పుట్టుకులు, వానివలనకములు,
వ్రాతకాగితిములు, భూమికాగితిములు, కవరుకాగితిములు, నిలు
లోయడ, మొదలగువి ఆక్షిప్తములని జపాను దొరతనము
వారు వివరించిన. మరొన్ని వస్తువులకంటే వర్మనీవారు విదేశ
ముగ జపానునకు పంపుచున్నారని వారిని జపాను పరి
క్రమికులుచేయ మనినచో లాభముండదని దొరతనమువారు
వివరించిన. ఆనస్తువులు, కట్టుయంత్రములు, బొమ్మ, శిల్పమును
వీరసారాయి, ఓమధులు, కొన్నిరంగులు, ఎల్యూమియము,
సక్కిలు, రబ్బరు, వ్రాతకములు, కిడురులు, మొదలగువి.

మంచి నమయము.

నెడనుగల గాఢ శ్రేణి.

న.క. పల్లెటూరు వెళ్లక బర్నాగారు న్యాయస్థానమున
పులికెట్టు వ్రాసియున్నారు.

50 సంవత్సరముల క్రిందట, అనగా 1894 సంవత్సర
ములో ప్రస్తుతము యూరపునందు జరుగుచున్న ఘోర యుద్ధ
మునకు సంబంధించి సందర్భములను సందర్భములను
పడినవి. అదియులలో, భారత జాతీయమునకు ప్రతిష్ఠాపకు
డగు హ్యూముగారు ఇండియానుండి స్వదేశమునకు వెడలి
పోవు నవదశమున, ఆయనను గౌరవించుటకై బొంబాయి నగ
రములో నొక మహాసభ జరిగియుండెను. అప్పుడా యన, భావ
ప్రకాశములగు మాటలచే సభ్యుల కుత్సాహము గలిగించుచు,
ప్రపంచమున నిట్లున్నది. సుదృఢవశమున నట్టి యుద్ధమే
సంభవించి, అంతలో ఇంగ్లండుకుడ చిక్కుకొనెనని, భార
తీయులందఱు నేటికి విడిచి వినవలసివచ్చెను. "తమ యం
దెన్నిలోపములను బ్రతిఘటించు ఉదారాదర్శకులను
టకు సందియములేదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ముందంజవే
యుచు, లోకమందందు ప్రజలకెల్లను మార్గమునుజూపి
యున్నారు. విారతిప్రపంచములముగ నెంచుదానిలో
నధికారము బ్రతిఘటించినవలన పొంగియున్నారని భారతీయు
లందఱు నొక్కటిగాజేరి, స్వేచ్ఛకు ఉనికిపట్టని పేరంజిన
యొ బ్రతిఘటివుల పక్షమున నిలువవలయును. గొప్పయుద్ధ
మేడైన దట్టించునని, అదియునుగొన్ని విషయములనిండియా
నమంచి అవకాశముగ నేయుండెను. ఇచ్చట అవకాశముఅను
దానిని ఉదారాదర్శమున గ్రహించుట. కాంతినిములలో
భాగతీయులు తమకు అంగీకరించుటగూడ సమానస్వాతం
త్ర్యములు కావలయునని వాదించుచు కొన్ని సమయములందు
గొప్పముతో తగవులాడుచును, ఉండినను, కాంతికిభంగము
కలిగి యుద్ధములు జరుగుచున్నందున తక్కినవారితో పాటు
తాముకూడ సాంక్రామిక దురదృష్టవశాత్తూ గుటకు పీరు సంసిద్ధ
లను ఆతురులను ఆయియున్నారని తెలుపుట కిది మంచి
తరుణము."

పరిశ్రాంతి భారత పరకతులై మీరు నడిచినవనములు,
భారతీయుల హృదయము లందు నాటుకొనియున్నవి. వీని
నలనన దృఢింప బడిన మనోభావమే భారతీయులందఱు
నొక్కటిగాజేర్చి ప్రస్తుతకర్తవ్యమునకు చేరేమియున్న
యత్నాహ రూపముగ వ్యక్తమగుచున్నది. అదినుండియు,
భారతజాతీయ మహాసభవారియం దీభావమే నిండియున్నది.

ప్రస్తుతములగు సందర్భములు ఇండియాకునిజముగ
మంచి అవకాశముగ నున్నవి. కాని, ఇవి ఇంగ్లండునకు గూడ
మంచి అవకాశమేయను మాట నెవ్వరును మరచగూడదు. మీ
కవచిన సంచికలో, "ఇండియా, మరియు యుద్ధము" అను
వ్యాసమున వ్రాసినవారు వ్యాసాంతమునందు "ఇండియాను
గురించి తెలిసిన యొకడు" అని చేర్రాటు చేసియున్నారు.
ఇది యొక్కముగనే యున్నది. మరియు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు
మీరు ఇండియా స్థితిని గురించి తెలిసిన విషయములను శ్రద్ధతో
గమనించి, సకాలమున వీరిచ్చిన సలహా ననువర్తించుట
మంచిది. సామ్రాజ్యము నెడభారతీయులు చూసిన రాజభక్
తునః పూర్వకమైనదియే, కాని భారతీయులు తమ ప్రస్తుత
రాజకీయ స్థితిలో సంత్పత్తయెంతమాత్రము నుండలేదని
మీరు హెచ్చరించుచున్నారు. బ్రిటిషుగారితోడి సంబంధ
మును సిక్కిరించకలెనను కోరిక భారతీయులకు గలదు. కాని
యీసంబంధము చక్రవర్తులను సాగ్ల మెంటు సభవారును చేసిన
వ్యాగ్రముల కనుకూలముగా నుండవలెను. మరియు దీనియందు
బ్రిటిషువారికి భాగతీయులకును భ్రాతృభావమే ప్రధానముగ
నుండవలయునుగాని, ఒకరికి లోబడి యుండుటకాదు.

మీ విశేషమధ్యవ్రాసినట్లు భారతీయుల మనస్థితినిబట్టి
రాజనీతిజ్ఞులు సాహసించి నేర్పుతో గర్వముచరించుట
కిదియే మంచితరుణము. వీ రొనర్చు కార్యము నిజమైన సాను
భూతిని విశ్వాసమున గనుపరువలయును. ప్రజలను నిరా
యనల గావించుట, భారతీయులను విచ్ఛిన్నమైనట్లు
జేర్చు కొనకుండని రాకరించుట, వైస్రాయలొనియధికారపథవులు
భారతీయుల కియకుండుట, (కష్టనశ్రువుల స్థాపించిన యువక
వైస్రాయ అలంకారము మాత్రముగనే యున్నది, గాని మరేమి
యునుగాదు.) పులికెట్టు గురించిన ప్రజల సభల నిర్దేశించు
విషయమునను అమలలో నున్న శాసనములు, నిర్బంధమును
ఉచితముగను ప్రాథమిక విద్య ప్రజల కొసంగునేర్పట్లు జేయ

కుండుట, ఈ మొదలగు సంకటములను జాతి నిష్ఠుంధము
లన్నియును జనసామాన్యముయొక్క రాజభక్తి యందు
నమ్మకము లేనట్లు నిదర్శనములు కావున, ప్రస్తుతము
చేయవలసి నదేమనఁ భాగతీయులందు దమకు హృదయ
పూర్వకమగు విశ్వాసముకలదని, సామ్రాజ్యమునందు సర్వోత్కృ
ష్టాధికారమును వహించియుండువాని ప్రకటించవలయును.
మరియు బ్రిటిషువారి నై జమునకు అసంగతమైట్టియు భార
తీయులందు అన్ని తరగతులవారి సాహగ్ధమునకు భంగకరమగు
నట్టియు ఈ అవిశ్వాసమును నిగ్రహమును రూపుమాపి, తాము
చేయు ప్రకటనమునకు నను రూపములగు క్రియలనాచ రించు
టచే దానికి సాఫల్యముపొంగ వలయును.

మూడు సంస్కారములు

వైనిచెప్పినవారిలో గొన్నిటివిషయమున, అనగా ప్రాథ
మికవిద్య, పులికెట్టుగురించిన శాసనములు, మున్నగువానియెడల,
వెంటనే యేపనినైనజేయుట కొకజోలి వీలులేకుండుననుట
నిజమే. మరియు ఈలోపములగురించి భారతీయుల మన
ములందుండు భావముల నివర్తింపజేయుటకు, మనము యా
వసామునరకు చేచియుండవలసి యుండును. కాని, తక్కిన
వాని విషయమున, మనలనెదుర్కొనియున్న ప్రస్తుతస్థితిలో సంద
ర్భములేభారతీయులయెడలను దారకార్యములజేనినైనవొనర్చు
టకు మిక్కిలియును కూలచుకు నవకాశముగ నుండును. దిగువ
నుదాహరించిన సంస్కారముల మూటిని వెంటనే యవలంబిం
పవలెనని నాదృఢాభిప్రాయము.

(1) ఆయుధశాసనములో మార్పులు గావించుట. మీ
విశేషమధ్యవ్రాసినట్లు, "వెంటనే యీ శాసనమున రద్దుపర
చుట రాజనీతికాకపోవచ్చును. కాని, సంఘముం దున్న తిస్థి
యందుండువారికిని విద్యార్థులకును ఈ శాసనము వర్తింప
కుండజేయుట వలనగాని, లేక ఆయుధధారణ విషయమున
నీయబడుననభావత్రేయములు ఇట్లుంటివారిపట్ల విశేషముపట్టుట
లేకుండ భారతీయులుగా నిచ్చుచుండుట వలనగాని, ఉద్దిష్ట
సంస్కారమును ఇప్పుడు ఉపక్రమించుటకు నభ్యంతరమేమి
యునుండగూడదు" ఎట్లైనను, యూరపీయుల విషయమునను
ఇండియుల విషయమున నాయుధధారణమున కగు ననభా
వత్రేయములు సమానావ సరములుగజేయుట వలన, ప్రస్తుత
కర్తవ్యుండలి జాతివివక్షజాతిభేదమును రద్దు పరచుట
యవసర, వెంటనేజేయదగిన సంస్కారము. అట్లేయురపీ
యుల కెంతభారాశముగ నిచ్చుచుండురో అంత భారాశ
ముగ వైయనభావత్రేయములు ఇండియులకుగూడ యిచ్చు
చుండుటయు నవసరము.

(2) భారతీయ విచ్ఛిన్నవైస్రాయముల నిర్మించుట:—సంగ
రముననున్న వైస్రాయలకు సహాయముగ యూరపీయును వైస్ర
యములను మాత్రమేకాక ఇండియానుండి భారతీయ సేనలను
గూడ దీసికొనవచ్చుటలో దొరతనమువారు వివేకముతోడనే
ప్రవర్తించినారు. మరియు ఇండియాలోని వైస్రాయముల దాదా
పుగ నన్నిటిని ఒకజోలి దీసికొని రా నవసరము వచ్చిన
రావచ్చును. అట్టియెడ, ఇండియాను రక్షించు భారమంతయు
స్వదేశసంస్థానముల సామ్రాజ్యనేవా వైస్రాయములమీదను, కొన్ని
వేల యూరపీయును విచ్ఛిన్నమైకులమీదను, కొన్ని వేల ఇండి
యను రిజిస్ట్రుమైకులమీదను పడగలదు. ఇట్టి యుత్తమతరణ
మును వృథా సోనియ్యకుండ బాగ్యత్రతో నేరుకొనుదిన భార
తీయులను లుమెమిగ్నహములకు కుటుంబములను రక్షించు
కొనుమిత్తము విచ్ఛిన్నవైస్రాయములగ జేర్చుకొని, వీరి కింతవరకు
గొప్ప ప్రతిబంధకముగనుండి కళంకముగనున్న యీ పూర్వ
స్థితిని మార్చవలెను. అట్లు చేసినేని, దొరతనమువారు అత్యు
త్తమ పరిపాలనాచాతుర్యమును జూపినవారగుదురు.

(3) రాజకీయపరాధులను మన్నించి, వారిని శిక్షించుట
విడుదలచేయుట. ఇట్టివారికి ఇంగ్లండునందు ఇప్పుడు స్వేచ్ఛ
నొసంగియున్నారు. ఇట్టి రాష్ట్రవివత్సమయములలో, హీన
దోషములనర్హక, కేవల రాజకీయదృష్టిని సాపరాధులుగ
నుండువారిని దండనమునుండి విముక్తు లుగజేయుట యుచితము.

గ్రాంధికభావ

ఒక ప్రత్యుత్తరము.

కాకినాడనుండి ఉండవల్లి నాగభూషణముగా రిట్లు
వ్రాయుచున్నారు:—
వ్యావహారికభాషా సాంప్రదాయ విమర్శనములొని
కొన్ని గ్రంథముల విమర్శించుచు మ. వేటూరి ప్రభాకర
శాస్త్రిగారు 1914 సం. రం. 9 వంతు 12వ తేది కృష్ణ

పులికెట్టు వ్రాసుకభాష యను కీర్తిక
లను వ్రాసిరి. ప్రభుభూషణమున వానిలో
మంచి దుడుకుచెందినారు. అపోహము
అని వ్రాయించిరి. ఆయభిప్రాయము సరియ
కీ క్రిందివిషయములను జనువరులు చిత్రించి
దుడుకు చెందిగో యపోహములకే పాల్పడిగో
గాక!

"వాడుకభాషలో గ్రంథములనేకములు కలవని వ్రాసి
నేను వాని నామములను జెప్పియుండవలెనట!" యని ప్రభా
కరశాస్త్రి గారు శర్వరవశి "అది యుత్తరము, రామమూర్తి
పంతులుగారికి వ్రాసినది యట మింగి కిదాయట్లనిరి" యని
యించుకనుభావము చెప్పకొని "అచ్చున కెక్కవలయునని
పర్యాప్తముగా వ్రాసినదికాదా లేఖనము. అందును సందర్భ
ము గల మఱియొన్ని వాక్యములు ముద్రణమున విడువఁ బడి
నవి" యని తుమాపణము చెప్పకొనిరి. "వాడుకభాషలో
గ్రంథములు వందలవందలన్నవ"ని వారు వ్రాయఁగా వాని
లో గొన్నిటి నామములవైకఁ జెప్పిన వాగుగా నుండునని
విమర్శకుడు కోరఁదగఁదా? కోరిన శాశ్వర్యమేమి? ఇప్పు
డైన వానిలో గొన్నిటి పేరులనుజెప్పి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు
తమ వాక్యమును స్థిరపఱుపు కొనఁగూడదా? అది రామ
మూర్తిపంతులుగారి పేర వ్రాసిన లేఖ యనియు, నచ్చున
కెక్కవలయు నది కాననియు, నిత్యాది సంగతులను వ్రాసి
తప్పించుకొనఁ జూచుటెందులకు?

2. వారు వ్రాసిన లేఖను బట్టి చూడఁగా "కానీపూనే
చెట్టు" "మామూమామూ" మొదలగు ప్రయోగములు గ్రంథముల
లోనుండిన రుచిగానుండవలసి విశేషమని యభిప్రాయమైకట్లు
స్పష్టము కాగలదు. ఇప్పుడట్టి ప్రయోగములు వ్యవహారమున
కాచెడి పూచెడి "మామమం జూచుచు" మొదలగువాని
కంటె నెక్కుడు తీసిగానుండునని వ్రాయుచున్నారు. దై నం
దిన వ్యవహారములం దట్టివి యుండఁగూడదని యెవ్వరనఁగలరు?
గ్రంథములయందు బనికిరావని చెప్పదురు. ప్రభాకర శాస్త్రి
గారు నట్లే యనుచుండి పాటలందు బడములందు వ్యవహార
గ్రంథములందు నుండవచ్చుననియు వ్యాకరణ శుద్ధమగునవి
మాడవనియు వ్రాయుచున్నారు. వారు పేర్కొనెడి వ్యవ
హార గ్రంథము లెవ్వయో తెలియకున్నది. పదములందును వా
టలయందును సలక్షణ పదములే కవులచేతఁ బ్రయోగింపఁబడిన
వనియు, నట్టివి వాడు వారి స్వరవై లక్షణ్యాది కారణములచే
బ్రస్తుత రూపములను ధరించినవి విమర్శనమునందు వ్రాయఁ
బడెను. అది భారవాటనియు, వానిని, రచించిన కవులే గ్రా
మ్యములను వాడిరనియు, ప్రభాకర శాస్త్రిగారు రుజువుచేయఁ
గలిగినచో వారికెంతయుఁ గృతజ్ఞుడనై యుండును" వారట్టివి
వాడరట! వ్రాయరట! కాజోలును! లోలోభిన్న రుచి!
అని వారాశ్చర్య నిమగ్నులగుచున్నారు. వాడుకలోనే నేమి
యితరులేమి యట్టి పదములును వాడుచుండలేదని చెప్ప సాహ
సింపను గాని యనుకరణముగానో సామెతగానో వ్రాయవల
సినచోటులందక్కఁదది తరగతులయందు నేనేకాక యితరు
లెవ్వరును వ్రాయరని ఘంటాపథముగాఁ జెప్పఁగలనుగాని
గ్రామ్యభాషవాదుల సంగతి చెప్పఁజాలను.

4. "వెనుకటివారు వాడుకభాషలో వ్రాసినగ్రంథ
ములు పనికిమాలినవనిర"ని శాస్త్రిగారు వ్రాయించిరి. కాని
గ్రాంధికభాషావాదు లీ విమర్శనముం దట్టనలేదు. కవులగు
వారు వాడుకభాషలో నెన్నడు గ్రంథములను (గ్రంథములని
యెంచఁదగినవానిని) వ్రాసియుండరనియే వారి నమ్మకము.
కావుననే యట్టిగ్రంథము లుండినచో వానినామములను దెలి
పిన భాగుండునని వారు నుడివిరి. "తెలుగుకావ్యముల వ్యా
ఖ్యానములు తెలుగువ్రాత కలవడవి సంస్కృతపండితులు
వ్రాసినవనిరి. ఇప్పుటిప్రతులు గ్రంథకర్తల రచనలఁ దెలుప
వనిరి." అట్లొ యట్లొ యెట్లొ తెప్పించుకొనజూచిరి. అని
శాస్త్రిగారు వ్రాయుచున్నారు. విమర్శకు లేవలేనిపోని కల్ల
వాక్యములు చెప్పి తిప్పికొనఁ జూడలేదు. ఉన్న వాస్తవమునే
వ్రాసిరి. కాని యెడల నందలి తప్పునుజూపి శాస్త్రిగారు
విమర్శకులయొక్కయుఁ బాఠకులయొక్కయుఁ గృతజ్ఞతకుఁ
బాతులగుదురుగాక!

5. సీతారామాంజనేయకర్త తనగ్రంథం సామాన్యజను
లకు తెలియకపోతుందని వాడుకభాషలో సీతపాట అని అదే
విషయం వ్రాసినారు లేటగా" అని రామమూర్తి పంతులుగారి
పేర ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసినది సత్యముకాదని యా
గ్రంథమునుజూచి దానినుండి పలుతావులనుండి దానిరచన తెలి
యటకై కొన్ని వాక్యములను విమర్శనకర్తపుత్రమునం దీయఁగా
దానికిప్రత్యుత్తరముగా "అత్తప్రకమ చెన్న పురిత్రైబ్రహ్మోలేదు
పాడుచుండఁగావంటిని, అచ్చుననెట్లు గ్రుచ్చిరో నేనెఱుఁ

2. న. పరికించి, వ్యవహార యామలందులేవని తేల్చిరా యొప్పుదలయేనా సత్వనిగతి గ్రహింపవలెనట ! ఏలాకో తొందరపాలు " అని యిప్పుడు వ్రాయించిరి. సీతపాటను గ్రంథకర్తయే వాడుక బాసను వ్రాసెనట. సోదాహరణ ముగా గ్రంథకర్తయలు వ్రాయలేదని చూపగాఁ జెప్పతిరి. తేల్చిరాతేదలయేనా బాధుచుండగా వింటినియు వ్రాయు చున్నాను. ఈ రెండు వాక్యముల యర్థభేదము శాస్త్రీగారి వంటి పండితులకుఁ జెలి నుదఃవర్చునా? కాదు. అట్లనరాదు కాని గ్రామ్య భావముందు వారికిఁ గల యభిమానముచేదాని నెటులనైన నెలువఁజెట్టవలెనని వ్రాసెను కొందఱు. ఈ సం దర్భమున విమర్శకుఁడు తొందరపడెకో గ్రామ్య భాషాభిమా నముచే శాస్త్రీగారు పొరబడికో గుణగ్రహణ పోణులగు చదవరు లూహింతురుగాక !

ప్రేమానుబంధము.

నాల్గవ ప్రకరణము.

తాన యాశీరిగా తనయల్లుడే తనవారలకల్ల నాడు ధనకోటికి ప్రాప్తించి కష్టమును గురించిదెల్పి, వానినిగను గొనుటకై యానేక ప్రయత్నములు జేయించెను. కాని, యవి యన్నియు నెప్పులము లాయెను. ధనకోటి నెంపుడుతొడియు తారవలన నీవిషయముల నెఱింగినవాడై, దుఃఖాధిగమిగ్నడై యుండెను.

కాలక్రమమున తారయావనతి యాయెను. కొలది కాలములోనామె తన్ను బంధించియున్న బంధువుల నెల్ల యెఱింగి భిన్నవదనయై యుండెను. సాగరునియెడ, నామె కన్నుడును ననురాగములేదు. అంతియేకాక, ధనకోటికిని సాగరునకును మాస్తిమళకాంతకమున్నదని యామె యెఱుంగును. ధనకోటియందామె కేదిభవైన యనురాగమున్నదో చెప్పజాలముకాని, సాగరుని వివాహమాహుట కామె యెంత మాత్రమును, నంగీకరింపదు. కాని తనయాస్తిసర్వమును బో గొట్టుకొనునా?

సాగరుడు తానుచిన్నతనమున నుండియు, వేచియున్న కాలవిప్పడు ప్రాప్తించినదని యవివృథులగు చుండెను ఏనర్వాంగముందరిని, చిన్నతనమున నుండియు తాను ప్రేమించు చుండెనో, యేసుకల సుగుణాన్వితుల తనయత్సన జేర్చి యానందింప చిరకాలమునుండి తాను యోజించుచుండెనో యేనిరుపమాన లావణ్యరాశిని బాణిగ్రహణం బొనర్చి తన గృహమున లక్ష్మిని నిల్పయత్నించు చుండెనో, ఆత్మత్రియాలం కారచూడామణి, యాభువనైకసుందరి, తనకింక లభింపజీర దని సాగరుడు వీలుసంగతి నెల్ల నామెబంధుగులకు జ్ఞప్తికి దెచ్చి, సాధ్యమైనంత త్వరలో వివాహమును గా వింప వలయు నని, వారలను తొందర నెట్టుచుండెను. తారకు వీనియందెంత మాత్రము నిష్ఠములేకుండుటచే, నామెబంధుగుల కేదేదియో వంకిదెలుపుచు, నానాటికి వివాహము నాలస్యము జేయించు చుండెను. ఆ పప్పుడప్పుడామె ధనకోటి పెంపుడు లెండికి గ బురు పంపించి, ధనకోటి వార్త లేవైన దెలిసినవేమో కనుగొనుచుండెను. ఇట్లు నాలుగేండ్లు గడచునప్పటికి, అనగా ధనకోటి తిరిగినిపోయెడిన ? సంవత్సరముల కొకనాడు ధనకోటి పెంపుడులెండి, యామెకొక కుభవద్రమాసము పంపించెను. తానెక్కడనో సురక్షితముగ నున్నాడనయి, వీలైనంత త్వరలోనగుచుండెననియు, నాకుభవద్రమాసము.

"ఇంతకాలమైనది. ధనకోటికి నేననిన జ్ఞాపకముండునా? ఒకవేళ జ్ఞాపకముండెనను, యాతడిచ్చటకు సురక్షితముగా నుదెంచునా? వచ్చినను, నేనాతని నెట్లు వివాహమాడుదును?" అనివిచారించుచున్నతార, సాగరుని మోటుదనముననేమి, తనబంధుగులపోరుననేమి, రుట్టకేటకు సాగరునితో వివాహమున కియ్యకొని, లెనయిప్రదేశకలకు దలంచుకొనుచు, తనయొక్కవ్యయము సాగరుని పరమగునను భయంబున గాలము బుచ్చుచుండెను. కాని యామెహృదయమును బరిశీలించిన, బంగారు వస్థములతో నందు "ధనకోటి" యని మాత్రమే వ్రాసియుండి నట్లు గనబడకతప్పదు. వివాహ ముహూర్తము చేరువయాయెను. మరుసటిదినమున మధ్యాహ్నము పండ్లండెండుగంటలకు ముహూర్త మేర్పరుపబడెను.

ధనకోటి నీలిగా వారంజలుని విస్తారమునూరముగా నున్న నొకద్వీపమునకు గొనిపోయి, వానిచే వేదకావ్యత్రిని, జేయించుచుండిరి. వారు నలుగురుమాత్రమే యుండిరి. వారలందఱకును నాడు ధనకోటిచే మోసపోయిన వృద్ధుడైన నాయ య్దుడు పీరిండును. సంగ్రహించిన ధనమాద్యపమున దాచి

నెట్లుబడియుండెను. ఇట్లు కొన్ని సంవత్సరము లేగినవెళక, నొకనాడ నల్లరును ద్వీపమున నాల్గువైపులకు నేడెదియో పను లెత్తెనోయిరి. చిరకాలమునుండి, వారితానెగ్రమునకు సహింకుండిన ధనకోటి, యాతరుణమును గనిపెట్టి, ద్వీపమునంత యును దిగి, యొక్కొక్కరిని బంధించి, చివరకు, వృద్ధుని గూడ బంధించి, చంపెదనని బెదిరించెను. క్రమముగా నా నల్ల రను తన యధీనమున నా ద్వీపమునందలి కుటీరమున బండలగానుంచి తనయిచ్చవచ్చినచొప్పున, నాద్వీపమున రాజ్య మేలుచు, నొక్కరినిగూడ వృద్ధునిజేరి,

"అపాత్రుడా! నన్నీరిని భ్రష్టునిజేసిక నిన్నీనాడే వధించెదను. సిద్ధము కమ్మ"ని తనకత్తిపై జడిపించగా నాతడు తనవైద్యులునెల్లను వెళ్లగ్రక్కచు, వాని పాదములపైబడి:

"మహాభావా! నన్ను క్షమింపుము. నేను నీకుపకారము జేసెదను. విమలాదేవికి పుత్రుడవు నీవు. సాగరుడు నా ముఠము. నేనే నీవుద్భవించిన యుత్తరక్షణమున నామనుమని నీస్థాముననుంచి, నిన్ను దూరముగా వారలైచితిని. నీయదృష్టము నలన నీవు తిరిగి జీవించితివి. నాటినుండియు, నిన్ను బంధించేయ యోజింపుచుండగా, నాడు సమద్రముపై నొంటరిగా లభించితివి. నాకుతురును నన్ను నామనుమడు దరిజేర నీయక దూరముగా వారదోలుచున్నాడు. నన్ను, దీనికొనిపోయి, వాని గర్వప్రాయభిత్తము చేయించెదను. స్వామీనన్ను రక్షింపుము నీమేలు మరువను. నేడేబయలుదేరి పోయెద"మని యలిపినముగా వేకుకొనజొచ్చెను. ఆద్వీపమునందున్న ధనము నంతయు తన నావపై నెక్కించుకొని, ధనకోటి యావృద్ధిని బండిగానుంచి, తనపురమునకు ప్రయాణమై పోయెను.

వివాహ మాసన్నమాయెను. మధ్యాహ్నము పండ్లండెండు గంటలకు వివాహముకదా? పెన్నిధిలభించిన నిరుపేదచందమున నుపాసించు తనయాశీరిదినముతో దీరునని సాగరు డత్యుత్సాహముతో బయలుదేరి, తారభవనమును జేరెను. పెండ్లికొమాత్రెయ్య, చెలికత్తెల సహాయమున నభిలాలంకారములను ధరించి, భిన్నవదనయై యూపస్తంభమునకు గొంపోబడెడి మేకపిల్ల విధమున వివాహవేదికను జేరుచుండెను. ఇంతలో పిడిలో "ధనకోటి! ధనకోటి!" అని నెద్దకలవరము విసఁబడెను. ఆశ్చర్య నిమగ్నయై తార నిల్చియుండెను. ఆక్షణమునందే ధనకోటియు, నావృద్ధుడును, వృద్ధునికుమార్తెయు, నావివాహ మందపమున నిల్చియుండిరి. సభ్యు లిదియేమియని, యచ్చెర వండుచుండగా నావృద్ధు డెల్లగల్గి యిట్లుపలికెను.

"ఓసభ్యులారా! సాగరుడు నామనుమడు. ఈమె సాగరునితల్లి. విమలాదేవి పుత్రుడైనధనకోటి, ఇది యమ్మాటికి నిజము. నేనత్యాశతోనీతనినిట్టి నక్షణమునవారలైచి, నామనుమని వీని స్థానమునందుంచితిని, సాగరుడీ సంగతి నెఱుంగని వాడుకాను, తాతగారగు నన్నును, తల్లియగు నామెను, క్రూరుడై ఈతఁడు నిరాకరించెను. వీనికి కాస్తీయైనది. ధనకోటిదియే యాయాస్తి సర్వమును. తారాదేవికాతఁడ, వీలు సంలభ్య, ఏమిసాగరా! మాట్లాడవేమి? సాగరుండెను: గానరాలేదు. ఈకలకలమున నాతఁడెచ్చటికో పారిపోయెను. సభ్యుల యానందమువర్ధింప నలవికాదు. చిన్ననాటనుండియు ధనకోటి యదృష్టవంతుడగునన్ను వారల వాక్యము లీరీతిని ప్రవచయించెనని.

తార యానందమేమని చెప్పవచ్చును. కొలదికాలము లోనే, వారలకిద్దఱకును వివాహము జయప్రథముగా జరిగెను. ఎక్కురియందు తనకు మనసుకుదిరెనో, ఆతడేవరకు వీలునియ మించిన నాధుండాయెను. ఎవరినిమామటచే నామె కానందము వాటిల్లుచుండెనో, యాతఁడేవరకు సర్వాహ్లాదకారియయ్యెను.

"తారా! నెద్దదానగునపుడు నీకు స్వతంత్రమిచ్చి నపుడేదియో జేసినదంటే, అది యిదియేనా?"

"సాగరే నవ్వయ్యగా పోదని నేనూహించితిని ప్రేమానుబంధమున నట్టిదేదా?"— సి. శంకర దీక్షితులు

వృత్తాంత లెఖిలు.

బరంపురంవార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖనునియొద్దనుండి)

బరహంపురము ఆక్టోబరు 2:— 10 నోబులనుండి వర్షము కురియుచున్నది. నవ్యములు హితుల కత్సాహము పుట్టించుచున్నవి. మందుకు వివరములు లేవండిన నిండు పంట కట్టి కొరలయియు లేదు.

బదిలీలు

మా గ్రామమున ఆడిమనల్ మున్నగు నున్న నిడు గొంది నరసింహము పంతులు డి. ఏ. డి. ఎల్ గారు రాజ మహేంద్రవరం ఆడిమనల్ మున్నగు నియమింపబడిరి. వీరు వజ్రేణ సుచిత గౌరవాభిమానములతో ఆదరించుటజేసి మా యూరులోని వజ్రేణసంఘముయొక్క కృతజ్ఞతా మోద ములకు సాక్షులైరి. వీరు మా యూరివిడిచి పోవుటకు ముందు గా వజ్రేణ లిమకు వీరి యెడల గల ప్రేమను గౌరవమును నూ చించుటకై కల్పబంధు తమ మిత్రులతో సమావేశమైరి. సమావేశమైన వారల కుపహారము లాసంగ బడినవి. పంతుల వారు కన్నూరహాగముతో సత్కరింపబడిరి.

దెంచికోర్టు.

దెంచిలో మార్పులు గలుగుటచేతనో, లేక కాలమా నము నానాటికి మారుటచేతనో యిటీవల దెంచికోర్టు వారు విధించు శిక్షలు చాల కఠినముగా నున్నవని మా యూరియం దనేకులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. నెద్ద జరిమానాలు వే యటవలన నేరము చేయువారలకు భీతిగల్గి మరల నేరము చేయకుండురన్న అంశము కొంతవరకు యథార్థము కావచ్చును. సామాన్యజనులు విద్యావిషయములయందు సాంఘిక విషయముల యందును నిర్భిన్నులైచెడిన గాని వై యశమును గ్రహింప చాలరు. ప్రస్తుతము ఇందుమాలమున కొన్ని అసరములు పుట్టుచున్నవి

దెంగుళూరివార్తలు.

స్వకీయ విలేఖనునియొద్దనుండి.

కాలమానము.

దెంగుళూరు. ఆక్టోబరు 1:— కడదినవారము వర్షములు బాగుగ కురిసినవి. ఈ సంవత్సరము వర్షములు ఆలస్యముగా ఆరంభమగుటచేతను, ఇంతవరకును నానీనా కురియు సంత క్షరియక పోవుటచేతను, సభ్యములు బాగుగా లేవు. సరకులధరలు హెచ్చి ట్లెమమును నూచించుచున్నవి. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు దీనిని నిరోధించుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. పట్టణపు నారోగ్యము బాగుగ నేయున్నది. కాని ప్లేగు కొంచెము ఆరంభమగుచున్నది.

సంగ్రామ సహాయనిధి.

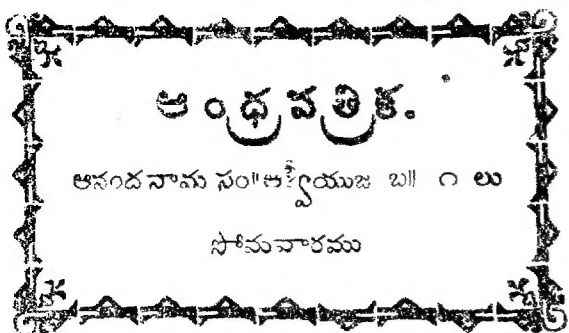
ప్రతితాలూకాయందును కమిటీలు ఏర్పరుపబడి చందాలు చురుకుగా పోగుచేయుచున్నవి. దెంగుళూరి శ్రీలక్ష్మి కమిటీ కూడ చందాలను పోగుచేసి వైనికులకు వాకులేట్లు సిగరెట్లు, పోకచెక్కెను మొదలగు నాహారపదార్థములను పంపుచున్నారు. వైద్యశాలలలో 10మందికి సరిపోవు దుస్తులు మొదలగు పరికరములుగల నెట్లెలను అనేకము ఇనివరకే రవాణా చేసినారు. వానిని రయిల్వే కంపెనీవారు తీవులేకయే బ్రాంబాయి, కరాచీ మొదలగు రేవులకు చేర్చుచున్నారు. దెంగుళూరు పెంటుజాను ఆంబులెన్న సంఘమువారు, తమ పరీక్షలో కృతార్థులై యుద్ధములో పరిహోకులుగా పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నవారిని, వారికి తమపేరు, జాతి, మాట్లాడుభాష మొదలగునవి వెంటనే తెలియజేయుటకు కోరుచున్నారు.

మైసూరుదశరా ప్రదర్శనము.

మైసూరులోచేసిన చిత్రమయిన నగిషీగలదంతపు సగకులు ప్రపంచనీయములు లిరువాక్కారు నుండికూడ సుందరమయినదంతపుసగకులు ప్రదర్శింపబడినవి. ఆగ్రానుండివచ్చిన చిత్రములు చెక్కినయిత్తడిపక్కెములు పువ్వులలేసులు మొదలగునవి చాలరవ్యముగా నున్నవి. మైసూరులో తయారయిన జరీపట్టువీరలు, పట్టుబట్టులు చాలాచక్కనుగా నున్నవి. మైసూరు రాజ్యములో తయారగు వస్తువులు, వైరగుపంటలు మొదలగునవి అన్నియు పూర్తిగా ప్రదర్శింప బడినవి. చిత్రపటములుకూడ అనేకభాగములకుండి పంపబడినవి ఇందులో కొన్ని ప్రశంసనీయములు. ఈప్రదర్శనమును చూచుటకులక అనేక ప్రాత్రసంగతులను నేర్పుకొనవచ్చును.

పంజాబులో గోధుములనిలువ.

కరాచీ ఆక్టోబరు 2:—నిధుగకెట్లు పత్రికకు పంజాబునొకతనమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. 1913 సంవత్సరమున ఆగస్టు నెలాంధముకన్న ఈసంవత్సరము ఆగస్టు 1న తేదీని పంజాబులో గోధుములు ఎక్కువ నిలవయున్నవి. కాబట్టి పంజాబులో గోధుములు కొరకకపోవునను భయము లేదు. వేసవికాలపు పంటలు ఇప్పుడే కోసినందునలక పంజాబులో ఆహారధాన్యములు సమృద్ధిగానున్నవి. ఇటీవల కురిసిన వానలవలన ఎక్కువభాగము సాగుబడియగును. ఎక్కువ ఆహారధాన్యములను ఎగుమతిచేయుటకు వీలుగును. కాబట్టి పంజాభాని అవసరమతిగా, ఎగుమతిచేయుటలోవింది ధాన్యము చాల మిగులును. య్యందు మేలు

మన పోలీసుశాఖ.

1914 వ సంవత్సరమున మనరాజధానిలో నెల కొని యుండిన పోలీసుసిబ్బందిని గురించినది పోస్టు పైని ప్రభుత్వమువారు చేసిన విమర్శప్రకటిత మయినది. ప్రభుత్వమువారి విమర్శయందు తమయ బిప్రాయములను సమాత్రమును దాపరికముచే యక తెలియజగచి యున్నారు. కడచిన సంవత్సర ము పోలీసు సిబ్బందియంతయు మన రాజధానిలో 32, 815 గుర్తుండినారు. అనగా మనప్రజలలో 1261 రకు నొక్క పోలీసు ద్యోగి యని తేలుచు న్నది. ఈశాఖకంతకును నైనసెలపు 91. 6 లక్షల రూపాయలు. 1912 లోకంటె 5 లక్షల రూపాయ లెక్కువ. సంవత్సర సంవత్సరమును వ్యయమె క్కువయైనను ఈశాఖో ద్యోగమున నొకరులు నిలుకడగా నుండుటలేదట. ప్రభుత్వపువారి యభి ప్రాయమును బట్టియే సో ఇనస్పెక్టరు మొదలుగా పై అధికారులందఱును న్యాయైక్ ప్రవర్తన గల వారుగానే యున్నారుట! ఇటీవల పై అధికారులకు జీతము లెక్కువచేసి క్రొత్తయేర్పాటులు చేయట చేత వారలలో విశేషదుర్గుణములు కావచ్చుట సాధారణముకాదని చెప్పవచ్చినను పై అభిప్రాయ ముల ననుసరించి పోలీసు ఉద్యోగస్థులలో బహు సంఖ్యాకులును లెక్కువ జీతములవారును నగు భాగల నొకరియొక యొక్కర కము కాదనియు దాని నంగీకరించువారు నుగుణమునకు సాధారణో దాహరణములైన కాబాలరియు స్పెష్టమగు చు న్నది. కొన్ని జిల్లాలలో తప్ప తగిన సంఖ్యగాని తగినబలములుగాని దొరకుటయే దుర్లభ మయినదని ఇనస్పెక్టరుజనరలుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టిస్థితికి మొదటికారణము జీతము లెక్కువవగుట యని యొకకొంత తప్పుడు. దీనిని తామింగియే యు న్నారనియు తగినయాలలో చూచు చేయుచున్నారని యు ప్రభుత్వమువారు వ్రాయుటయెంతయు సంతృప్తి కరము. కాని ఒక్కవిషయము దీనికి సంబంధించి నది చెప్పవలసియున్నది. పదిసంవత్సరముల కొక పర్యాయము ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్లించి యా లో చించి భటు నకు మాసమున కొక రూపాయ యోల ర రూపాయ యో జీతము పెంచుటవలన తృప్తిగాని లాభము కాని ప్రభుత్వమువారి క్రమకు తగినవట్టు కలుగ దని మాయభిప్రాయము. పోలీసుభటుడు నేటిది నము ఇరువదిసంవత్సరములనాటి జ్ఞానముతోను వికాసముతోను పదికిబూనిన చాలడు. ఆతడు తీర్చవలసిన కార్యములు దినదినమును పెరుగు చున్నవి. ఆతనిజవాబుదారి యెక్కువ యగుచున్నది. ఆతడు పొలగనలసి మార్గములను కనిపెట్టియుండు ప్రజాసంఘమును విశాలముగుచున్నది. కావున నొకవిధముగు విజ్ఞానమును, నొకవిధముగు గుణ వైశిష్ట్యమును, నొకవిధముగు తృప్తియలేనివాడు పోలీసు ఉద్యోగమునకే పనికిరానివాడగుచున్నా డు. అట్టివాడు ఇప్పుడొక్కటిజీతములకు కుదురడు. కావుననే నేటిపోలీసుభటులు తగినవారుకారను తిరుదమును ప్రభుత్వపువారినుండియే సంపాదించ గినారు. అంతేకాక సాధారణభటుడే అందరు లో కలసిమెలసి కార్యనిర్వాహక మొనర్చు చిన ప్రజలకు భయమువలని

గౌరవమేదక్క వారిపనియొక్క యాత్మవృత్తి తవలని గౌరవములేదు. అట్టిగౌరవము కలుగుటకు ప్రభుత్వమువారు మత విమర్శలో నొకచోట చేప్పి నట్లు పోలీసువారి యధికారమును నొక్కుట కొం చేయు మానుకొనవలసి యుండును. ఏ గ్రామములో నైనను విషయములు తప్పుదారిపట్టికప్పుడు ఆ గ్రా మమేజట్టిటును దండింపవలసినదని విశాఖపట్టణపు నూపరింటుగారు వ్రాయగా దానిపై ప్రభుత్వ మువారు అట్లుచేసినయెడల కార్యములు చక్కపడ వనియు గ్రామాధికారులు పోలీసువారికి బోధ్యుడు వారుగా కొనబడవలెనేగాని పోలీసువారి సేవకులు గానెంచబడరాదనియుతమయభిప్రాయమునువ్యక్త పరచియున్నారు. ఇదియెంతయు శ్లాఘనీయము. ఇదేవిధముగా పోలీసువారు ప్రజలయొక్క తమ ప్ర నిధులగు ప్రభుత్వమువారిచే నేమింపబడిన ప్రజాసే వకులుగాని ప్రజల యజమానులుగారనుటను ప్ర భుత్వమువారు క్రమక్రమముగా ప్రకటించి ప్రజకు పోలీసువారియందును పోలీసువారికి ప్రజయందు ను నిజమగు గౌరవమును కలిగించినయెడల పోలీసు శాఖా సంస్కారము మిక్కిలి సులభముగా కాగల డు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు అన్ని శాఖలయం దునువలెపోలీసుదారులయందు తనిఖిశాఖనుపెంచు చుండుటచేత ఆశాఖకై వ్యయము మిక్కిలించును. పోలు ఇక నెక్కువగా పెట్టుటకు వీలులేదని చెప్ప వలసినస్థితికివచ్చియున్నది. ఎప్పుడు ప్రభుత్వమువా రొక్కశాఖకు నొక్కమొత్తమునకంటె నెక్కువ పెట్టలేరోయప్పుడు ఆశాఖను బాగుగా పరిక్షించి శాఖాంతగతపద్ధతుల నుత్తమవిధిని సంస్కరించుట యావశ్యకము. ప్రజకును పోలీసుశాఖకును పర స్పరవిశ్వాసము కల్పించి కొంతవరకు వట్టితనిఖియు ద్యోగములను తగ్గించి విచారణచేసినమీదట నష్ట దాయకముకాదని తోచుపట్ల భటులసంఖ్యచూడ సంకుచితముచేసి ఇప్పటి కొరమాలిన భటులస్థాన మున దాక్ష్యమును వికాసమును కలవానిని మంచి జీతము లిచ్చి నియోగించుటకంటె వేరుమార్గము లేదని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శలో దడ వినమరికొన్ని విషయములుగూడ గమనింపదగినవి కలవు. నొకరులను తీర్చించుట కంటె మంచిమాటలతో దానికి దెచ్చుకొనుట మేలట. నొకరిలను నడలిపోవుటచుగరించి వ్రా యుచో నీసంగతిని నొక్కిచెప్పి నూపరింటుల నవసర మగు కార్యమును చూపినారని ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును సూచించియున్నారు. కడచిన సంవత్సరము పట్టబడిన కేసులునుగరించి చర్చించుచు పై అధికారులలో నెవరో యొకరిద్దరు తమ క్రింది సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు లాది గాగల వారికి స్వయముగా కేసులను విచారించి చూపిపనినేర్పు వారుదురుకాని అందరునునది తమధర్మమని స్వీక రించినగాని ఫలముండదనియు తోడ్పడిక ముందు నూపరింటులును వారిసహాయులును స్వయముగా విచారించిన కేసులవివరము తమకు తెలియప రచవలసినదనియు నియమించినారు. ఈనియామక మైనలేకున్న వేలువేలు దినుచుండు నుత్తమో ద్యోగులకు వట్టికట్టపెత్తనము దప్ప మరేమిపని యుండుదగాన ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము మిక్కిలి న్యాయైక్ మూత్ర మనివిశ్వసించు చున్నా ము. నేరముల కలవాటుపడిన గుంపులకు నివేతము లేర్పరచుటలో తగినపని జరిగినది. ఇప్పటికట్టియై దేర్పడియున్నవి. అట్టి గుంపులపిలకయి యొకపరి శ్రామిక విద్యాలయము స్థాపితమయినదని వ్రాయు లకు సంతసించుచున్నాము. పలుమారు దోషస్థుల యిఖయి దీలుగనేర్పడు వారిని కొంతశిక్షయను భవించిన పిదపకొనివచ్చి వారికేదైనపని కుదిర్చి బుద్ధిమంతులను జేయుటకు మద్రాసు గుంటూరు పురములలో ప్రతిష్ఠాపన లేర్పరుపబడియున్నది.

కృష్ణవర్మకు సైన్యమువారి సాయమున ప్రభుత్వమువారు చేయు నీయుద్యమమునకు ఫలమెట్టి దెనను మహాద్యమమునుట సూత్రము నిజము. జయమగునుగాక !

మధ్యరంగమున మిత్రమాండలిచారి సైన్యములన్ని భాగములలోను జర్మనుదాడులను నివారించుకొని పశ్చిమపురివరన తామేదాడిప్రారంభించినారు. ఇది వరలోలాసిగ్నివద్ద తగులుకొనినారని మేము తెలిపిన 4వేలజర్మనులగతియేమైనదోమాత్రమింకను తెలియ లేదు. ఫ్రెంచి దేశాధ్యక్షులగు పాయింకరేగారు యుద్ధ మధ్యమునకుపోయి తమ సైన్యముల సభినం దించి వచ్చుటకు నిశ్చయించిట్లును యుద్ధాధికారు లందలకు సమ్మతించినట్లును తెలియుచున్నది. అందు చేత నిప్పుడు మిత్రమాండలి సైన్యములు విజయ ముఖముగానుండుట సూచితమగుచున్న దనవచ్చు నేమో. బెల్జియమునందా చిన్ని రాష్ట్రప్రజలు మహా సాహసమున యధావిధిగా పోరుచున్నారు. అంటు వర్షుపై కెన్నిదళములు వచ్చినను నెంతటిశక్త్యుద్ధ మయినను వెనుదీయక మహానష్టములందియు సంగ ర్షీంచుచున్నారు. తగినసాయము చేరువరకు నట్లే సంగర్షింపగలరని తజ్జలయభిప్రాయమయియున్నది తూర్పురంగమున యుద్ధ ము పోలండు పడమటి దిగ్భాగమున దట్టముగా నున్నది. రుష్యా వారు మరలతూర్పు ప్రవ్యాలోనికి చొరబడి నారు. ఆస్ట్రీయాలో రుష్యావారు కాచ్చేతియా ప్రాంతములను వశముచేసికొని ముందుకు నడచు వారైనారు. జర్మనీవారి యుద్ధవిమానాదీకములకు గావలసిన నూనెకు నీకాచ్చేతియను ప్రాంతము లాధారముగానుండినవి. ఇప్పుడవియు చేయివిడిచి పోయినవి. విగ్రహమున కానుండు మహత్తమ యుద్ధము క్రాకోకకాగలదట! రుష్యాసైన్యము లిప్పటికే యచ్చటికిచేరియున్నవి. వానిదాపలి శాఖ ఆప్రాంతమునదీరి యుద్ధమునడువగలదని తెలియు చున్నది. రుష్యా చక్రవర్తిగారు జూబుగారును యుద్ధరంగమునకు పోరున్నారు. జర్మనీచక్రవర్తికి పోటీగ కాబోలు. ఉత్తరసముద్రమున నగ్నిగోళము లచే నొక నాచ్చేనావయు నొక యాంగ్లనావయు మునిగినవి. ఆంగ్లులుగూడ నుత్తరసముద్రమున నగ్నిగోళములునైవ నారంభించినారు. జపాను జర్మనుల యుద్ధముపాగుచున్నది. మనమైందవ సైన్యములు ఫ్రాంసుదేశములోని మాచ్చేల్పు పురమున దిగియున్న తెలియుచున్నది.

తిరుపతిపురపాలక సంఘపురిపోర్టును విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు ఆపట్టణమున నిదివరకుం డిన ఏడు హిందూబాలుర విద్యాలయములను మూటిక్రిందికి తగ్గించుటలో కొంతవరకు ముగిసి పాలిజీవిద్యాలయములకు పోవుచుండిన విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గినదని వ్రాయుచున్నారు. విద్యకై సంఘమువారుచేసిన వ్యయముకూడ తక్కువగానే యున్నది. విద్యాశాఖాధికారులు కొన్ని స్టేటుమెం టుల నియమించున పట్టణపు విద్యావ్యాపనను గురించియేమియు చెప్పరాకున్నదనియు శైరత్వరగా రివిషయమును గమనింప వలసినదనియు నుడుపు చున్నారు. పట్టణపాలకసంఘపు నుపాధ్యక్షులు గారు ప్రభుత్వపువారి సహాయములేక పట్టణపారి శుద్ధ్య మభివృద్ధికాదని వ్రాయుచున్నారు. ఈ విధపు పనికలదు. దీనికింత కాలసియున్నది. అను కార్యనిర్ణయములేని దానిచేత తామివిషయమున శ్రద్ధకొనలే కున్నారనియు అట్టి కార్యక్రమము పం పినయెడల ద్రవ్యసహాయము చేయనున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. కావున పుర పాలకులు పరిశ్రమచేసి లాభముపొందుదురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రాస్తులు.

ఉద్ధరిస్తూన్న మునుగులు.

ఒకలు మునిగిపోతు.

లండను ఆక్టోబరు 4:— నార్వేజీయ పొగయోద యొకటి మందుగనికి తగిలెను. ఇద్దరు మునిగిపోయిరి. వీనిలో ఒకరికి యున్న వారు తైలమును జేరి, ఆండ్లెయ్యనకు బోవు చుండిన డాడకూల్ అను డిటీపువారి యోడ యొకటి గూడ గునిగిపోయెను. 9 గురు మునిగిపోయిరి.

ఛానల్ గుండ రాకపోకలు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఛానల్ కావలియొద్దను నున్న స్టేషింగునకు రాకపోకలు జరుగుచునే యుండును. వైల్డులను నాకాసంఘమువారు సరఫరా చేయుదురు.

ఫ్రెడ్రిన్ విడుదలు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఫ్రెడ్రిన్ అను స్థలమునుండి లీవెల్ రావకొనుచున్న పీటరు విడుదలజేసిరి. వారు ప్రాజువోయను జేరిరి.

హైలాండ్లకు సవమానించుట.

వార్డుల చెప్పచున్నార:— హైలాండ్లకు కావలి నని యనమానించెదవారు. ఈ సందర్భమున నొక గార్డును హై లాండ్లలోని యొకడు కమాండెంటును దర్శించి నే ధ రించిన దుస్తులు వేల కొలది యేండ్ల నుండి వచ్చుచున్నవి. వీనిని రాజులుగూడ ధరించుచున్నారు. మమ్ముల నింకొకసారి యనమానించినచో నేమి జరుగునదియు నేడెప్పుడాలను. ఇటు తరువాత హైలాండ్లకు నెవరు నవమా నించలేదు.

ఏమియు మార్పులేదు.

లండను ఆక్టోబరు 4:— రాత్రి రెండుగంటలకు ప్యాంసింగుండిట్లు ప్రకటించబడెను. ఎయిన్లడ్ల క్రొత్తసందర్శ ములేమియును గలుగలేదు. మొత్తముమీద స్థితిగతులు అను కూలముగనే యున్నవి.

గోధుమలు తక్కువయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 5:— రాటరాం గోధుమలును, గోధుమ పిండియు తక్కువగా నున్నందున పురపాలకద్రవ్య సంఘమువారికివై రొట్టెల గాల్పువారు “యుద్ధపురొట్టె” అనగా 100 కి 25 భాగములు మాత్రమే గోధుమ పిండిని గలిపి రొట్టె గాల్పులసినదని రొట్టెలవారి కాజ్ఞాపించిరి.

హైందవ వైనికులు ప్రాశ్నాశ్చర్యముచేరి ?

హైందవ వైనికులు ప్రాశ్నాశ్చర్యముచేరి మాన్యులీసునద్ద దిగుటయును ఫ్రెంచివారి స్వాగతమును వడ్డిండుటయును ప్రతికూల ప్రాసినవ్యాసమునకు శారీలులేదు. ఈవ్యాసమునకే “దెయిలీ మెయిలు” నందు శనివారమునాటి తారీఖు వేసియుండెను.

బోయరు సేనానాయకుడు జోయగురు.

మార్చింగు పోషుప్రతికా ప్యాంసింగు విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బోయర్ల సేనానాయకుడగు జోయరు గారు ప్రాశ్నాశ్చర్యం. జనరల్ ఫ్రెంచిగారితోబాటు బోయరలె ననియున్నదని చెప్పిరి. జనరల్ ఫ్రెంచిగా రింగ్లీషునాయకుల లో నెల్ల సమర్థులని వీరి యభిప్రాయము.

బర్మ డా దీ పు లు

యుద్ధసహాయము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— వెస్టు ఇండిసుకు ఉత్తరమున నున్న టెర్మిడాద్ దీవులవారు, ఆంగ్లేయులకు యుద్ధసహాయ మునకుగాను సంవత్సరమునకు 5000 పౌనుల చతున పనియేను సంవత్సరములవరకు నిచ్చెదరు. దీనికి హాక్స్-ట్రాగా రంగిక రించినారు.

కెప్టెను మెగ్గీనుగారి మరణము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— కెప్టెను మెగ్గీనుగారు చని పోయిరి.

శత్రువుల ఫిరంగిగుండ్లు.

కప్తము బహుస్వల్పము.

లండను ఆక్టోబరు 5:— యుద్ధభూమిలోనున్న డిటీపు వైనికాధికారులు ఈక్రిందివిషయమును తెలిపినారు:— ఇది వరకు బర్మకులువేసిన ఫిరంగిగుండ్లవలన బహుస్వల్పకప్తము కలిగినది. వైనికులుచెప్పినట్లు కొన్ని గ్రామములు ఫిరంగిగుండ్ల పొగవలన అనారోగ్యములై నవి.

సెప్టెంబరు 27 క తారీఖున ఈక్రిందివిషయము జరిగి నది:— ఎయినుకు నుత్తరమున జన్మమునేలకు కొంచెము దూరమున డిటీపు సేల కందకములు శ్రేష్ఠకొనియుండెను. హామత్తుగ కందకములకు దగ్గరగన్న ఒక గ్రామమువై జన్మనీ వారి ఫిరంగిగుండ్లు నాలుగు పడినవి. తరువాత ఎన్నో ఫిరం గులు కాల్చివట్లు చ్రోతపడినవి. పొగమట్టుకు మేఘమువలె ఆకసముమీదకు ఎగ్రాచుచుండెను. జన్మకులు ఏలావైన మా కందకములవై ఫిరంగిగుండ్ల వర్ష మును కురిపించి మమ్ము ధ్వం సముచేయవలెనని ప్రయత్నించిరి. వారి ఫిరంగిగుండ్ల వర్ష ము తెలసిన తరువాత చూడగా తొమ్మిదిమందికి మట్టుకు దెబ్బలు తగిలియుండెను.

మరునాడు అనగా సెప్టెంబరు 28వ తారీఖున డిటీపు సేలలోని వెస్టుకెంటు ఫటాలమున్న కందకములమీద 169 ఫిరంగిగుండ్లు పడినవి. వీనివలన 4 వైనిక ఉద్యోగులు సేలలో కూర్చుండిపోయిరి. శ్రవ్యతీయగా వారికికొంచెము దెబ్బయై నను తగులలేదు. ఒకనికిమట్టుకు కొంచెము గీమకపోయినది.

యుద్ధపు వదంతులు.

యుద్ధభూమిలో అనేక వదంతులు పుట్టిరి. యుద్ధము లో, ఫ్రెంచివారి సాహాయ్యమునకు వచ్చిన మొగాకోడేశపు తురుమ్మ వైనికులు తిరుటకు తిండిలేక వెద్ద ఫిరంగులను తం టిని యిచ్చి 10 వేలకాల్చుల గడ్డుమాంసమును కొనుక్కున్నా రనునది ముఖ్యమగు వదంతు. పోరాడుచున్న డిటీపు వైనికులు గాక, వెనుకనుండునాన్వైవామములమీద పుట్టుదాలు (కాలి బంతి)ను ఆడుచున్నారనియు, వీనిని జన్మకు వైమానికులు చూచి గోయి డిటీపు వైనికులు భయపడి పారిపోవుచున్నా రని తమ వైనికాధికారులకు తెలుపుచున్నారని ఇంకొక వదంతు.

వంచదార ధర.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఇంగ్లీషు వారతమువారు పం చదారను నిలువజేసి ధరలు పెంచుతుండ చేసి నట్లు ప్రకటింప బడినది.

బ్రిటిష్ వారి కప్తము.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఈక్రింద జెప్పబడిన యుద్ధాస్థి గీయులు చచ్చిరిని ప్రకటింపబడెను. లె. డబ్లియన్. బి. బాల్- వైద్యకాళి, లె. కామర్ల గారును, లె. యెల్. సి. కామర్ల గారును-కామర్ల హైలాండ్లను, లె. జె. కోకరు- సోను వేల్సు బోర్డును, లె. క్రాకెట్-వైద్యకాళి, లె. మిక్టర్- కామర్లలు. లె. డి. మింగ్సు-మావరనులు లె. సి. కాల్సు- ఆస్త్రియ్యనుకోరు, మె. జి. వెల్చి- సోతువేల్సు బోర్డును నాయల్ హార్సు గార్డు లండలి లెప్టినెంటు సెయిల్స్ సెనానాయకుగారు గాయముల దినిచచ్చిరి.

ఫ్రెంచీయ గార్డులలోని లెప్టినెంటు గె. జె. యెల్. మానర్సుగారు చంపబడినని యనుకొనుచున్నారు.

దెబ్బలు తిన్న వారు

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఈ క్రింది ఉద్యోగులకు దెబ్బలు తగిలినవి:— సెకండు లెప్టినెంటు పి. డి. ఫోర్ట్యు, మేజు ఆర్. కోల్డ్వెల్, కెప్టెను ఆర్. యస్. వైసు, కెప్టెను టి. బి. హాల్స్, లెప్టినెంటు పి. ఈ. జేమ్స్, సెకండు లెప్టినెంటు సి. జార్లెసు, లెప్టినెంటు జే. పి. మిఖేలు, లెప్టినెంటు మాకోనీడ్ హోం, లెప్టినెంటు కర్నల్ డబ్లియన్. ఇ. నా కే, కెప్టెను డబ్లియన్. ఓ. ప్రిచర్డ్, లెప్టినెంటు ఈ. డి. రిడ్లీ, కెప్టెను డబ్లియన్. థామ్స్, లెప్టినెంటు పి. సి. సోమ్సు సెకండు లెప్టినెంటు డబ్లియన్. యెఫ్. వాల్కెస్సు, సెకండు

లెప్టినెంటు హెచ్. జే. సి. థామ్సును, లెప్టినెంటు హెచ్. యస్. వాకరు, లెప్టినెంటు పి. ఎల్. వాల్కెస్, కెప్టెను ఆర్. విలియమ్; ఈక్రిందివారు అపకుతులేరు. లెప్టినెంటు ఆర్. స్టెడ్, లెప్టినెంటు యం. కే. మెకన్ లే; ఈక్రిందివారు దెబ్బలు తిని శత్రువుల చేతిలో థైల్యుగ చిక్కినారు:— లెప్టినెంటు క్రెయిస్ట, మేజరు జే. బి. ఆర్.

తిరిగి సేలలో చేరినవారు:— కెప్టెను ఈ. యెఫ్. లీఫ్.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో దెబ్బలుతిన్న వారు:— లెప్టినెంటు పి. జే. వాల్కెస్, కెప్టెను హెచ్. సి. జార్లెసు దెబ్బలుతిని శత్రువులకు థైల్యుగ చిక్కినారనియు, కెప్టెను డబ్లియన్. ఎల్. డగ్ మూరు శత్రులకు థైల్యుగ చిక్కినాడనియు తెలియవచ్చినది.

ప్రెసిడెంటు పాయిన్ కేగుగారు

సేలకు దర్శించుట

లండను ఆక్టోబరు 4:— ప్రాశ్నాశ్చర్యం ప్రెసిడెంటుకు పాయిన్ కేగుగారు ముఖ్యమంత్రి వివి మూగిగారోయ, మరి యొక మంత్రితోను కలసి, యుద్ధభూమిలోనున్న తమ సేలకు దర్శించుటకును, వారిని మెచ్చుకొనుటకును వెళ్లుచున్నా రు. పాయిన్ కేగుగారు ఇదివరకే వెళ్లవలయునని తలచిరిగాని, వైనికాధికారులు ఆఫ్రికాలో సేలకు దర్శించుట ఉచితము కాదనియు, అదను చూచిరావచ్చు ననియు చెప్పినందున ప్రయాణమును ఆపికొనిరి. అని బోర్లోలో ఫ్రెంచివారతము వారు ప్రకటించిరి.

యుద్ధ సమాచారములు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేలకు ఎడమవైపున ముఖ్యముగ రోయిసాంతిమున తీరముగ పోరా టును జరుగుచున్నది. మధ్యరంగమునుండి జన్మకులకు వచ్చి తమ సేలకు మద్దతుచేయు చున్నను, వీరిని వెనుకకు గొట్టితి మనియు, మధ్యరంగమునందు రిమ్ముకును, ఆంగ్లేయ మధ్య మాల్సేమియు లేదనియు తెలియజేయబడినది. జన్మకులయన రాజుగారి నాయకత్వము క్రిందనుండిన సేలు, వార్తెనుకు దక్షిణమున అడవులనుండి గారిచిక్కిరిని ముందుకుపోవుటకు యత్నించినవి కాని, వెనుకకు గొట్టబడి వార్తెనుకు ఉత్తరభాగ మునకు తలమివేయబడినవి.

ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేలు పెల్ల పెల్లగా మూర్ఖజుగది దగ్గరనుండిన గుట్టలమీదకు పోవుచున్నవి. వీరకులొకడ ముందుకు వెళ్లుచున్నవి.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేలకు యెడమభాగమున జన్మకు సేలు యెనిరించినవి కాని వెనుకకు కొట్టబడినవి. ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేల లనేక స్థలములయందు జన్మ నాలమీదపడినవి. లెక్కినచోట్ల స్థితిగతులలో మాల్సేమియు కలుగలేదు. మధ్యరంగమునందుకు మార్పులేదు. ఆంగ్లేయలోని శత్రువులు దక్షిణభాగములనుగా వెనుకకు గొట్టబడిరి. వీరకుకు దక్షిణభాగమున ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సేలు మెల్ల మెల్లగ ముందుకు వచ్చుచున్నవి. లోలైసు, పో సెజులలో మార్పు కలెదలేదు.

చెల్లెయము.

శరణాగతులగు బెర్బియూ వారు.

లండను ఆక్టోబరు 5:— ఆండ్లెయ్యనగొప్ప గ్రామముల నుండి వెలకొలది ద్రవ్యమునారు శరణాగతులై ఎ. షెక్ అను దచ్చిద్రవ్యమును తెచ్చుచున్నారు. తిరువారి ఉచ్చటినుండి యితరద్రవ్యములకు బంపబడుచున్నారు.

ఆండ్లెయ్య.

మిత్రుండలిగారు సాయమువచ్చి విడిపించునంతవరకు ఆండ్లెయ్య స్వాధీనముగాకుండ నండునని యియ్యపుప్రతికా యుద్ధవిప్రులు డచ్చిప్రాయపడుచున్నారు.

యుద్ధపు సీతగతులు.

లండను ఆక్టోబరు 4:— ఆండ్లెయ్యనందు యుద్ధపుస్థితి గతులలో మార్పుయు లేదని అధికారులు ప్రకటించినారు.

ఆండ్లెయ్య నిగరము.

లాహోరు, ఆక్టోబరు 4:— సినిక్ అండు మిలిటరీ గ. జెట్ పత్రిక లండను విలేఖరుకు ఈక్రింది టిల్లిగ్రామును పంపినాడు:— ఇతర సేలు సాహాయ్యమునకు వెళ్లుచున్నా రు. టెర్మిన్ గరము శత్రువులచేత పడనియ్యకుండ నుండు కల నిలుపుకొనగలరు. అది ధైర్యపుత్రికయొక్క మిర్తయ కల కుడు తలచుచున్నాడు.

జర్నల్.

అంతర్వ్యూహ జర్మనీవారు పడుట.

దెల్లియందారు వెనుకకు పోవుట.

లండను అక్టోబరు 4:— జర్మనీవారు అంతర్వ్యూహ నుండి దొంగతనము వాడటని తింటింపిరి. జర్మనీవారు తీవ్రముగ మెబడినపుడు 5 నెలములవరకు వారి నెదిర్చి నీనినదికి తూర్పు భాగమునందు నీత్ నదివరకు మేము వెనుకకు రావలసినవారమైతిమి. నీత్ నదివిడచి ముస్లామము బలీయమైనది. మా వైస్రము శక్తియుగ్మంతువరకు విరోధుల నెదుర్చును.

జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టబడిరి.

ఇటీవల దెల్లియందారు తనము వారిట్లు దెలిపిరి:— జర్మనీ వారు మనవైబడిన రెండు సార్లును వారికి నష్టముగ లిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి.

వేరేయవ్వకోట.

వేరే హెమికోట యొక్కను దెల్లియందారు స్వాధీనమునందే యున్నది. ఇంతవరకును జర్మనీవారు నీత్ నదిని గాటుటకు బ్రయత్నించలేదు.

జండా తెగుర వేయుట.

ప్రభావతీక హించిన కట్టడముల దెలుపుట.

ఆయా స్థలముల చిత్రకావిత్యా ప్రావీణ్యమును గనబరచు కట్టడము లని దెలియజేయుటకు అంతర్వ్యూహలోని పురమంజర మువైనను దేవాలయముల గోపురములందును ధ్వజము లెత్త బడెను.

లొనైనను గాల్చినయూతము.

లండను అక్టోబరు 3:— లొనైనను గాల్చు నాజ్ఞ నిచ్చిన మేజరు మాంటు ఫెల్ ను దోగ్గములోనుండి తీసివేసిరిని తెలియుచున్నది.

జర్మనీవైమానికుల కాపాడుట.

లండను అక్టోబరు 3:— వాల్మిక్కు సముద్రమునందు శిథిలమైన జలవిమానము నొకదానినుండి యిద్దరు జర్మనీవైమానికుల నొక స్త్రీతోడ దేశపుయోధుల వారు గాపాడిరి. అంతకు పూర్వము 14 న గంటలనుండి వైమానికులు నీటియందుండిరి.

జర్మనీవారికి స్వాగతము.

లండను అక్టోబరు 3:— ఎడతెరపితేకుండ గాయములు తినినవారు విడువబడుట వచ్చుచున్నారు. వీరిలో జర్మనీవారు గూడ కచ్చుచున్నారు. వీరికి ఆస్త్రియా వారు తాపాహముతో స్వాగతము నిచ్చుచున్నారు.

జర్మనీవారికి వెట్రోలు.

కాశ్మీరియా పర్యవేక్షకులు రష్యావారి స్వాధీనముగు టచే జెప్పిలిక యోధులకును, ప్రాయశాపకములకును, ఇతర బండ్లకును గావలసిన వెట్రోలు సరఫరానిలిపిపోవును.

జర్మనులగతి.

రెండు కోటల మధ్యనున్న ఖాల్మిక్కులమునందునై బడుచున్న జర్మనీవారిలో కొందరెద్దముగ కట్టబడియున్న ముండ్లతీగను బట్టుకొనకనే యందున్న విద్యుచ్ఛక్తి ప్రభావమున జచ్చి రని అంతర్వ్యూహనందలి డెయిలీ మెయిలు ప్రతీకా విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు.

జర్మనీవారి కాతులను తరిమికొట్టిరి.

లండను అక్టోబరు 4:— వెట్రోగ్రాడు-లాడ్వనకు పోవు జాటయందు జర్మనీవారి కాతుల రివ్యములు కరిమి తరిమి గొట్టి రనియు నిందుమాలము జర్మనీవారి కాల్పులులుగూడ పారి పోవలసిన వాడైరనియు ప్రకటింప బడినది.

యుద్ధము సాగించుటకు.

జర్మనీవారి యచ్చితప్రయత్నములు.

యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత జర్మనీదేశములో ప్రయాణముచేసి లండను చేరిన యిద్దరు అమెరికను ఇంజనీర్లు జర్మనీవారి ప్రయత్నములనుగూర్చి హిందుమ్యును గారికి కొన్ని విషయములను చెప్పిరి. వారిమాటలు వినిన తరువాత హిందు మ్యును గారు ఈక్రిందివిషయములను మదరాసులోని “న్యూ ఇండియా” ప్రతికరవాసి:— దెస్సా, నెలీనీయా, జిల్లాలలో కొంచెము హెచ్చుతక్కు అన్ని నెట్టపట్టణముల మట్టును వివరిత లగు మందుగనలు వెల్లడించుచు విమానములు విసుగు పరా నిచ్చేయుచున్నవి. బర్లిను నగరమునుగూర్చి ఇది కిలలో ప్రయోగించిన దానికిని, ఇప్పుడు అమె

కనులు చెప్పినదానికి కొంచెమునను సరిబంధములేదు. బర్లిను నగరములో ఆహార పదార్థముల వెలుగు వి పరీ త ము గ హెచ్చిపోయినవని ఇదివరకు తెలుపబడినది. అమెరికనులు చెప్పినమాటలనుబట్టి చూడగా ఆహారపదార్థములు కారు చాకగనన్నవనియు, కాఫీకబ్బు లన్నియు, గొప్పవికూడ, పదార్థముల ధరలను చాల వరి కు క్షించినవనియు, సేనలో కొత్తగ అనేక మందిని జేర్చుకొనుచున్నను, వ్యాపార, పరిశ్రమములు ఎక్కు టి వ లె నె ని రా ఘాటముగ సాగుచున్నవనియు, తెలియుచున్నది. కొత్తగ సేనలో జేర్చుకొనుటకు ఏర్పడిన స్థలముల కద్ద, సేనలో చేరుటకు అనేకులు కాచుకొనియున్నారు పది నిమిషముల కొకమాత్ర ప్రేమను అధికారులు చాలమందిని సేనలో జేర్చుకొని రుస్తులను ఇచ్చుచున్నారు.

ఇక విమానములసంగతి:— ప్రయాణమునకు సిద్ధమై అనేక జప్తిరవిమానము లున్నవి. ఇతరవిమానములకూడ చాలగలవు. ఒకచెంప కొత్తవిమానములు తయారగుచున్నది. కొత్తవారిని వైమానికులుగ కేటేతు చేయుచున్నారు. వైమానిక విద్య నేర్చుటకు సుమారు 100 విమానములు ఎగురుచున్నవి. నేర్చుకొను వారుకూడ విశేషముగ కలరు. జర్మనీలో అనుకూలమాటలను బట్టిచూడగా, జర్మనులు సమయము కనిపెట్టి యుద్ధనావల తోను, వైనికవిమానములతోను ఒక్కమాటు శత్రువులవై పడుటకు ఆలోచింపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

జర్మను విమానములు.

జర్మనుల ప్రకటన.

లండను అక్టోబరు 4:— అంతర్వ్యూహనగరమును ముట్టడి వేయుచున్న జర్మను సేనానిశే వ్రాలుతో ఈక్రిందివిషయములు వ్రాయబడిన కాగితములను ఒకజర్మనువిమానము అంతర్వ్యూహ నగరముమీద వెడల్పినది:— అంతర్వ్యూహ రక్షించుచున్న దెల్లియను ఆశ్చికవైనికులారా! మీరు రుషియను ప్రభువులకొర కును, ఇంగ్లీషువర్తకులకొరకును రాదుచున్నారు. కాబట్టి మీరు మాకులోబడుడు! జర్మనీలో ఒక్కరషియనువైనికుడై నను కాలుపెట్టలేదు. కాని(మాతనగా) జర్మనువైనికులు నిరాభు టముగ ప్యారిసునగరముమీద పడుటకు వెళ్ళుచున్నారు.

జర్మను వైనికులకు

దెబ్బతగులుట.

డెయిలీ మెయిలు ప్రతినయొక్క అంతర్వ్యూహ విలేఖకుడు యాక్రిందివాక్యను తెలిపినాడు:— కోటలమధ్యనున్న ఖాల్మిక్కుల ములోనికి జర్మనులు రాకుండ తీగకట్టియుండెను. అతీగవుత్త దని జర్మనులు పట్టుకొనిరి. దానిలోని ఎల్క్రీసీటి దెబ్బలు తగిలి కొందరుచనిపోయిరి.

రుష్యా.

రుష్యావారు ప్రష్యాలో ప్రవేశించిరి. లండను అక్టోబరు 4:— అస్సోవిట్జ్ నగరము, అగస్టా వద్దను జర్మనులతోడించి రష్యావారు తిరిగి తూర్పు ప్రష్యాను మానూరెక్ సరస్సు లున్న జిల్లాలలో ప్రవేశించిరి.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియావైస్ర మోడింపబడెను. లండను అక్టోబరు 4:— రష్యానులు కాశ్మీరియా పర్యవేక్షకుల దిగి నడిబాగిలోయ ప్రదేశమునందున్న ఆస్త్రియావారి వైస్రము నోడించి ఫిరంగులను, స్వాధీనము జేసికొనిరి.

గానున్న మహాయుద్ధము.

అహోరు అక్టోబరు 4:— సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్టు ప్రతీక లండను విలేఖకుడిట్లు తింటింపుచున్నాడు. లండను అక్టోబరు 2:— తూర్పు ప్రష్యాలో నిటీవల గనబరచిన చురుకుదనమంతగా ముఖ్యమైనదిగాదని యనుకొను చున్నారు. తూర్పురంగమున లాడ్జినుండి విన్యూలానది కొక గీతగించినవో నీగీత కు తర్రఖాగమనం దసలైన యుద్ధము జరు గును. గిటియాలో క్రాకోవద్ద పోరాడుచున్న వైస్రమి యుద్ధమునం దెడమచేలి వైస్రమైయుండును. ఈయుద్ధముంతటి యందు నింత గొప్పయుద్ధము వేరొకటియుండ దనుకొను చున్నారు.

ఆస్త్రియావారు బాస్నియాకు

వైనికుల బంపుచున్నారు.

లండను అక్టోబరు 4:— రోము. రష్యావారిమీదికి జర్మనీవారుగూడ సాయపడిగాన ఆస్త్రియావారు ధ్వంసముగా వాస్నియాకు వైనికులను కుప్పచెప్పలగు బంపుచున్నారని వాస్నియానుండి తెలియుచున్నది.

జపాను

జపానీయుల ప్రయత్నము.

లండను అక్టోబరు 3:— టోక్యో సిండ్రికలోని జర్మనీ వారి విమానముకటి జపానీయులయోధులవై బడుటకు బ్రయత్నించెనుగాని ఫలముగలుగలేదు.

జర్మనీవారి కోటలనుండియు ఓడలనుండియు నిరంతరము జపానీయుల వైస్రముమీదికి ఫిరంగుల వారుజేయుచున్నారు. జపానీయు లొక్కపెట్టిన సింగ్లావై బడుటకు తయారగుచున్నారు.

ఆస్త్రియా.

సరిహద్దులందు పోరాటము.

లండను అక్టోబరు క్రిటోరియా రాండ్ ఫాంటీక్ వాం బిడ్డుజిల్లాలో సరిహద్దులందు నెవ్రెంబరు 28 తేదీనొకపోరాటము జరిగెను. ఇందు 16 జచ్చిరి, 42 రికి గాయములుదగిలెను, 8 గురు గనబడుటలేదు, 192ల వై దీలుగ పట్టుబడిరి. చాలినంత ప్రయాణోర మును జలమును లేకపోవుటచే ఖైదీల నేకులు మాట నమ్మకము మిదనే విడిచిపెట్టబడుచున్నారు.

బొంబాయి.

కరాచీ నౌకాశ్రయము.

కరాచీ అక్టోబరు 3:— కరాచీ నౌకాశ్రయము నొద్ద గాని, కిమారీయొద్దగాని రైలుస్టేషనును కట్టదలచిరి. దీనికిగాను 17,6000 రూపాయలు మదింపు చేయబడినవి. దీనికి అధికారు లంగీకరించిరి.

బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయము.

బొంబాయి అక్టోబరు 3:— బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములో వర్తకసంబంధముగు విషయములు ప్యాసగువారికి ప్యాచిలర్ ఆఫ్ కామర్సు అను యిరువురు ఇచ్చువాడుక ఇదివరకే కలదు. ఈపరీక్షకు ఇదివరకున్న విషయములుగాక, ఇంకను రెండువిషయములను కొత్తగ జేర్చినారు.

పార్టీలసభ.

ప్రతికాధిపతులకు బహుమానము.

బొంబాయి అక్టోబరు 4:— పార్టీల ముఖ్యగురువు దస్తూరుసంజానాగారి యాజమాన్యము క్రింద నేటిసాయంత్రా లము 3 వేలమంది అభ్యైను బాగునందు సమావేశమయి అన్య మతస్థులను వార్షికుతములో చేర్చుకొనిన సందర్భమున నిటీ వలగీకలిగిన వివాదములో పనిచేసినందునకై సంజీవర్తమాను జేమేగంపడు ప్రతికాసంపాదకులకు బహుమానముగ కొంత సొమ్మును వసూలుచేసి యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది 6 వేల రూపాయల చందావచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది

కలకిత్రా.

పాలిటుగారి మరణము.

కలకిత్రా అక్టోబరు 3:— సర్ తారకనాథ పాలిటు గారు చాలకాలము జబ్బునీతిలోనుండి, నేటియుదయమున క్రిక్కిరేఖ లయిరి.

అలహాబాదు

సర్ ఆరెలు ప్రియగుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 3:— వీరినిగురించి యాక్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— వీరు జాలయి నెలలో కయా వోనుండి బహులదేరిరి. వింతలగు పురాతనదేశములు, గుహ లతోనుండి మనోజ్ఞ ప్రదేశములలో పర్యటించుటకై గుహ కొంతకాలము ప్రయాణముచేసి, హంగువైను కాన్సు యొద్దకు వచ్చిరి. వీరు అయిదువారములు పరిశోధనలనుచేయ దలచు కొనిరి. ఈకాలములో కావలసినసామగ్రిని ఒకపోటునుండి మరయొకప్రదేశ నకు తీసికొనిపోవుటకు వీలగు సాధన సంపూర్ణ వీరికి నిక్కడ లభించుటలో కొన్ని చిక్కులు కలిగినవి. నవ్ హాలో 1909 వ సంవత్సరములో కొన్ని పరిశోధనలు చేయబడినవి. ఈశోధనలు జరిగిన ప్రదేశమున కుత్తరాభిముఖ ముగా లయానుభవరకు తిరిగి పనులను వ్యాపింపజేసి, దక్షిణ మునకు బియోటాటును కనుమలోనికి ప్రవేశించవలయునని వీరు తొందరపడుచున్నారు. కయావోయందలి టిటాయినుండి వీరికి కావలసిన సాహాయ్యమును పొందుచున్నారు.

గుట్టపూసకి ఖయిదు.

15 దినముల ఏకాంతవాస శిక్ష.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు ౪:— సిద్ధా మేజిస్ట్రేటు, గార్హేట్టుగారు జనుసింగు ఆకు గుట్టపూసకి మూడుమాసముల కఠిన ఖయిదును విధించిరి. ఈ మూడు మాసములలోను, 15 దినముల ఏకాంతవాసముకూడ ననుభవించుటకు ఉత్తర వియ్యబడినది. మద్రాసు ప్రజల నెమ్మదికి భంగము కలుగజేయకుండ నుడుటకై ఒక సంవత్సరము వరకు జామీను పుచ్చుకొనబడినది. మద్రాసు తనను నోటీసు యియ్యకుండ పనిలోనుండి తప్పించి వేసి నందున ను న సిద్ధాలోని కట్టు పనిచేయు కార్మికులు దొరనుకొల్పెను. కార్మికులగురు మహాబాబు వెళ్ళుచు నొక పంత్వేంద్రుడ నుండగా, గుట్టపూసకు దుడ్డు కట్టవెట్టి వాడి తన జీతము తెచ్చుని లాగెను. మద్రాసు కొట్టుటకు తగిన కాగణము కనుపించుట లేదని వెల్లెత్తివేయించిరి.

టిల్లెలు చీనాదేశములు.

ఒకరినొకరు కొట్టుకొనుట.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు ౪:— పయిసీరుపత్రిక డాక్టర్ లింగు విశేషకడ్డెలు తెలియజేయుచున్నాడు:— టిల్లెలు చీనాదేశముల నుడుదులలో చీనావారికిని టిల్లెలువారికిని తీవ్రమగు పోరాటము జరిగినదని డాక్టర్ లింగులో వదంతిగ చెప్పవలసివచ్చును. ఈయంధములో టిల్లెలువారి కొటను చీనావారు పట్టుకొనిరిట.

సిద్ధా

కొమగటమారు.

సిద్ధా, ఆక్టోబరు ౪:— కొమగటమారు స్త్రీమరుకండి దిగిన మనుష్యుల అల్లిగ సందర్శనమున నీ దిగువ వివరించిన పంజాబు పోలీసు ఉద్యోగములలో కొందఱు చనిపోయినట్లును, కొందఱు దెబ్బలుతిగిలినట్లును తెలియవచ్చినది:— పెద్ద కానిస్టేబులు మాలిసింగు, కానిస్టేబులు ఫాకాసింగు దెబ్బలవలన చనిపోయిరి. కానిస్టేబులు హరిసింగు, ఇల్లహము ఆలిఖట్ట, భగవాన్ దాస్ లకు దెబ్బలుతిగిలినవి. సబ్ ఇన్స్పెక్టరు నానక్ చందు యొక్క చేయి విరిగినది.

పోలీసు సూపరింటెండెంటు మరణము.

కలకత్తా ఆక్టోబరు ౪:— బడ్డిబడ్డియందుజరిగిన గందరగోళములో తగిలినదెబ్బలువలన కలకత్తా రిజిస్ట్రార్ పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారు నేటియుదయము చనిపోయిరి. సాధనరై ప్రభుపటాలములోని లేడి స్క్రిప్టుపట్టణపు మట్టిడిని విడిపించుటలోను నీరు పనిచేసిరి.

నల్లమందు అమ్మకము.

సిద్ధా ఆక్టోబరు ౪:— జనవరి 1వ తేదినండియు ప్రొయిట్టు పెటిల్ మెంటులో కావలసిన నల్లమందును అగవర్న మెంటువారికే విక్రయించుట కేర్పాటుచేయబడినది. ఇది అయిదుసంవత్సరములవఱకు నమలులోనుండును. కలీనియల్ గవర్న మెంటువారు దీనికి కొంతసామ్యు నిచ్చుచుండెదరు. 1915 సంవత్సరమున 100౦0 పెట్టెలను వేలముచేయుదురు. ఇందు ప్రొయిట్టు పెటిల్ మెంటువారికి 8120 పెట్టెలు విక్రయింపబడును.

యూరోపులోని హైందవసైనికులు

వారికి పంపు తెలిగ్రాములు.

సిద్ధా ఆక్టోబరు 4:— సిద్ధాలోనున్న ఇండియా దొర తనమువారి వాస్తాపరశోధనాధికారి క్లౌడింగ్ విషయమును ప్రకటించినాడు:— ప్రాస్తుదేశమునందలి మార్ పైల్లు నగరములోనున్న హిందూదేశపు వైసికులకును, వైసికాధికారులకును తెలిగ్రాములు పంపవలసివచ్చువారు మాద్యారాపంపవచ్చును. తెలిగ్రాములోని విషయములు నిరాడోపణియగునగునైన పక్షమున పంపబడును.

బర్మా

బర్మాఆయులుకంపెనీ.

వారియాచార్యము.

రంగూను ఆక్టోబరు 4:— బర్మాఆయులు కంపెనీలో పనిచేయుచుండి ప్రస్తుతము యుద్ధసమయములో దేశసేన చేయుచున్నవారికి ఎంతకాలము వారు దేశసేనయందున్నను జీతములిచ్చుట కేర్పాటుచేసిరి. ఇదిచాల ప్రశంసనీయము. సంవత్సరమునకు 100 పానుల జీతముచ్చుచున్నవారికి, వారెచ్చుటకును ఆజీతము చేయుచునేయుదురు. సూరపాను

లకు ఎక్కువజీతముచ్చువారికి వారిజీతములో సగమునిచ్చెదరు. ఈ మొత్తమెప్పుడును సూరపానులకు తగ్గదు.

లామాస్త్రిమరు

రంగూను ఆక్టోబరు 4:— లామాయను స్త్రీమరు కలకత్తానుండి రేపు ఇక్కడకు రావలసియున్నది. ఇంగ్లీషు టపాలను తీసికొని వెళ్లనని తెలియజేయబడిన రాజమారా స్త్రీమరుకు బదులుగా లామాస్త్రిమరు మంగళవారము టపాలను వేసికొని కలకత్తాకు బయలుదేరి పోవును.

పోలండు.

రివరెండు యీ. శం. మెక్స్ ఫిల్లుగారు శనివారము (8-10-14) నాటిసాక్షుంకాలమున పోతు యిండియను ఆపోసి యేమను వారి మందిరమున వైలెపురులో పోలండును గూర్చి యుపన్యసింది. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు గ్రామనాధిపతిగా నుండిరి.

వెనుక పోలండుగూడ నొక గొప్పగాజ్యముగానుండెను. ఇప్పుడు రష్యావారు, ఆస్ట్రీయా జర్మను వైద్యములతో యుద్ధముచేయుచున్న ప్రదేశమంతయును వెనుక పోలండు గాజ్యములో చేరినదే. ఈ సంగ్రామమున ఆస్ట్రీయా జర్మను దేశముల కపజయమును రష్యాదేశమునకు విజయమును చేకూరినచో వెనుకటి పోలండురాజ్యము మరల నేర్పడుట్లు చేసెదమని జాగు గారు యీచుధ్య ప్రకటించియున్నారు. ఆస్ట్రీయావారి స్వాధీనమందున్న గెలిషియాపరగజాయను జర్మనీవారి స్వాధీనమందున్న తూర్పు ప్రష్యాదేశమును స్వాధీనము చేసికొని యిదివరకు రష్యావారి స్వాధీనముననున్న పోలండుదేశముతో నీ రెండుభాగములను చేర్చి యిప్పుడు పోలండు రాజ్యమును ప్రత్యేకముగ నేర్పరచవలసియున్నది. జాగుగారిటుల ప్రకటించుట కేవలము యుక్తి మాత్రమే యనుటకు నీటులేదు. పోలండుదేశమును గూర్చి యిటీవల పలువురు ముచ్చటించి యున్నారు. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేయబడినను పోలీషు జాతీయ ధర్మమును, పోలీషు భావను నాశనముచేయ సాధ్యముకాదు. కాన యుద్ధ మారంభమైనచో నావ్రక్ష మరల ముఖ్యమైనదిగా నుండునని విద్యాధికులు నూచించి యుండిరి. మొదట రష్యా వారును పిమ్మట ప్రష్యా వారును పోలు ప్రజల యాచారములను నశింప చేయ వలెనని కఠినప్రయత్నము లొనరించినను పోలులు తమయాచారములను విడువలేదు. జర్మనులకన్న పోలులజనసంఖ్య హెచ్చుసాగినది. కాన పాతకాలలలో పోలీషుభాష నేర్పగూడదని జర్మనులు కాసిందిరి. గాన నాప్రాంతమున పోలులకును జర్మనులకును వైషమ్యము లధికముగనున్నవి. రష్యాసేన లాప్రదేశమున ప్రవేశించుటచేవారు తమ్యురక్షించుటకే వచ్చుచున్నారను విశ్వాసము పోలులకు రష్యావలయెడల కలుగుట సహజము. అని ఆయన యుపన్యసింది పోలండు దేశాభివృద్ధిని నాశనమును గురించి ఆయన కొంతవివరించిరి. పిమ్మట పోలండుభాష దేశను గూర్చి ముచ్చటించిరి. పోలండురాజ్యము మరల నేర్పరచుట నెడలగాని నొకయూరోపు మహారాష్ట్రమువారి సంరక్షణ క్రిందనుంచదగును. అటులచేసిన పోలుల మనస్సుంకటముతీరి పోవును. మరల గందర గోళమున కవకాశముచ్చు నేర్పాటులు చేయగూడదు. పోలుల స్వజాతీయులగు రాష్ట్రమువారే పోలండునకు సంరక్షకులుగ నేర్పడుట సమంజసము. ఈ మహాసంగ్రామము యుద్ధవిముఖతను కలిగించుగాక. ఆట్టిసత్త్వలము లభించినచో నిప్పుడి రణమున కప్పింపబడుచున్న ధన సాధనములు నిరర్థకములు కాకుండునని రివరెండుగారునుడిచిరి.

యుద్ధ మావశ్యకము.

అనివెసంటుదొరసానిగారి ప్రసంగము.

ఇటీవల తిరుచ్చూరు తియసాఫీకల్ డెడక్లమనందు ప్రసంగించిన తటి యీమె యుద్ధ మత్యావశ్యకమును విషయమై యిక్రింది యభిప్రాయముల నొసగిరి. యుద్ధము నాగరకత క్షీణించుటకు నూచించునని కొంద రందురుగాని యాభిప్రాయము సరియైనదిగాదు. నాగరకత పవిత్రపరుచబడుచుండుటకు గుఱుతని నాయాశయము. యుద్ధము నాగరకతను క్షీణింపజేయదు; కాని, సావనముచేయును. చిరకాలశాంతిని యొక్కొకతరుణమున సాయముగుఢలములకు ముగ్ధ మేర్పరచును. ఈ ప్రపంచమునందు లోపములుగలవని ప్రజలకు జ్ఞప్తికేవల సిన సమయము లపు డవును తటస్థించును. ప్రతిదేశమందును నిమ్మజాలివారుగలరు. ఇండియాలోమాత్రము గలరనియు,

యితరదేశములలో లేరనియు, మీరనుకొనరాదు. ఇచ్చటి జనసంఖ్యయం వారింట నొకపాలు నిమ్మజాలివారు. ప్రపంచమునందెల్ల నాగరకమున స్థాపకమును వహించియున్న ధను నింగ్లాండులో పదింట నొకపాలు కంతున ఖూటికిలేక చచ్చుకంతటి దీనస్థితిలో నున్నారు ఆచ్చటి జనసంఖ్యలోపదింట నొకపాలుప్రజలు, కొందరు కార్యాగ్రహములలోను, మఱికొందరు కర్మశాలలోను మృతులగు చున్నారు. నాగరకము గలపొట్లలో నిట్టివిపరీతము లున్నవి; ఇండియాలో వేలకొలది ప్రజలుఅంటరానివారను దోషమునకు గురిచేయబడు చున్నారు. కాబట్టి యీశ్వరుడు, శాంతిని దుర్వినియోగ పరచుట వలన యుద్ధమువలన సంఘటిల్లగల యంతటి కీడు సంఘటిల్లవచ్చునని మనకు బోధించుట కిది యె తరుణము. యుద్ధము మనస్సునకు తట్టుకంత యెక్కువక శాంతినియంగు మరణములకూడ గోచరింపజాలవు. శ్రీలును, పురుషులును, పసివారును, తమ యావదాస్తిని కోల్పోయి, యిండ్లను వదలి వేలకొలది వెళ్లిపోవుచుండుటను చూడ మనమున కెంత విచారము గలుగదు? దేశకాల వస్త్రమాసములందేదియో గోష్ఠలోప ముచ్చదవిలో చకమానదు. సామాన్య కాలములలో ప్రజలుకుడువ కూడు లేక కడుదీనదేశలో చాలకాల మనస్థపడి యాకలిచే కొన్నాట్లు మలమలమాడుచు క్రమముగాక్షీణించి సామాన్యముగ చచ్చుట, యుద్ధమునందలి చావునల్లెపములకు గోచరమై విచారమునకు చోటికొందు. కాబట్టియే నీలిబోధకు యుద్ధమావశ్యకము అని చెప్పి, పిమ్మట, ఇంగ్లాండు, యూరోపులందలి ఆర్థిక స్థితిని, దానివలని కష్టమును, ఎక్కువపన్నును. మరి యితరవిషయములను గురించి విశదముగ నుపన్యసింది, యెంటు దొరసానిగారి క్రిందితీరుక నుడిచిరి. కొన్నికోజులక్రిందట నే సామ్రాజ్యసర్వకోశాభ్యుదయగు లాయీబార్డి గానొకప్రసంగ సం దర్శనమున, ఏవైపున జూచినను రాష్ట్ర సంక్షోభముగల రాజనీతి మారవలయు ననుటను గుఱించి ప్రజలు గుసుగులాడుకొను చుండుట విశదమగుచున్న దనిరి. ఆమాత్యవ్యవస్థలో చేరినవారు గొప్పకారణములేనిదే వైతరస నెలవొస గియుండరు. నాగరకము నెలకొనియుండ వలయుననినచో మార్పు ఆవశ్యకమనియు. ఆమార్పును యుద్ధముతప్పవలెదయు కలిగిన జాలదనియు, మీరెఱుంగగలరు. దుష్కర్మములగు దురవస్థలను తొలగింపుటకు యుద్ధమే కడపటిమార్గము, ఈపద్ధతి నే ఈశ్వరుడు ఆవలంబించును. ఇదిలేనియెడల, యాదురవస్థలు మఱింత విపరీతమును కలిగించవచ్చును. ఇంకాగొప్పవస్త్రమును లేకచ్చును.

యుద్ధమును, ఇండియా యొక్క

అభివృద్ధియు.

ఈ యుద్ధము ఇండియాను ఆభివృద్ధికి తెచ్చెను. ఈ యుద్ధము లేని యెడల ఇండియా యిప్పుడింత యభివృద్ధిని గనజాలదు. యూరోపియన్ ప్రదేశమున నిండియున్న ఆంగ్లేయులతోడను, ఆఫ్రికాదేశములతోడను సమానముగ నిలచి వైరులతో పోరాడుట కవకాశము కలిగెను. అనగా, అభేద భావమున కాకర మేర్పడెను. ఇప్పు డిండియాను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును భేదము పోలింప బడనియెడల, ముందు కూడ, అనగా, యుద్ధము ముగిసి శాంతియు సమకూరినపుడుగూడ యీయభేదభావమును పోటింపక తప్పదు. కాబట్టి, మనకు(ఇండియాను) స్వాతంత్ర్యము, లభించుటకై యీయుద్ధము, చాల తోడ్పడినది. అయినను, మనము ప్రేక్షకముగలిగి, గూరాలలోచనతో న్యాయముగు మార్పులను కోరుచుండునెడ, మనకింకనుయెక్కువ సౌక్యరములు, స్వాతంత్ర్యములు సమకూరును.

మదరాసువారి ప్రసంగము.

మదరాసువారు యుద్ధము నెదురుమాడలేదుగాని, యెట్లవలె కది వారికండ్లయెదురుటకేవచ్చెను. మదరాసునిద ఫిరంగులు కాల్చబడెను. ఇదిగొప్పసంగ్రామముకాదు. స్వల్ప విషయమే, కాని సురక్షితముగనున్న దని విశ్వసించుచున్న నగరమందు 20 మంది హతులైరి. ఇంతజరిగినను, ఈయాగడ మనిశీక్షితమైనను, యిచ్చుట ప్రజలు ప్రశంసలు నీయవగు తీరున ప్రవర్తించిరి. వేలకొలదిజనుల నగరమును వదలివెళ్లిరి. కాని, వారు గడిదిడిచేయక, నెమ్మదిగ వదలివెళ్లిరి. వాళ్లను వెళ్లుటలో సామాన్య ప్రజల కెట్టికలరమునుగాని కోభముగాని కలిగించలేదు. బాంబుపడుచుండగా, బాంబుముక్కలం తమచుట్టు నెగురుచుండగా, మదరాసునివాసులు కనుపవనిన శాంతప్రవర్తన ప్రశంసనీయము. నెమ్మదిగా నాలోచించి చూడవచ్చును, కుభనూచకములనియు, మున్నందు మేలు కలుగుననియు సుస్థము విశ్వసించవచ్చును.

వివాహోద్ధము.

శ్రీలసభ.

నిన్నటిది నమగవర్షమెంటు హావుసు నందొక సభజరిగెను. ఇండియన్ శ్రీలసభ, యూరోపియన్ శ్రీలసభ ననేకులాసభ నలంకరించుచుండిరి. కర్నల్ గిఫ్ఫర్డు గారు ప్రసంగించిరి. ఆ ప్రసంగ సందర్భమున కర్నల్ గారు లార్డ్ డెన్ టేవెన్ గారి కరుణాభలముగ పెట్టెట్టెడు ప్రభువుగారికై డిటిమ్ ఇండియన్ పదవను యుద్ధసహాయమునకు పొందగలిగిన విధానమును విశదపరచి యటుపిమ్మట నీ క్రింది విషయములను సభితురాండ్రకు విశదపరచిరి.

ఇండియన్ సైనికులకు గొప్పగాయములు తగిలినప్పుడు అవసరముగ గొప్ప వైద్యమును చేయు నిమిత్తము యుద్ధవైద్యనావ సిద్ధపరచబడినది. గాయములతిగిలి వైద్యమునందువారి నా నావ మధ్యధరాపముద్ర ప్రాంతమున నున్న ప్రదేశములకు తీసికొనివెళ్లును. కాబట్టి, వారికి వలసిన ఆహారపదార్థములు మున్నగునట్లు లాభ్యత పరుపబడవలయును. ప్రషియన్ యుద్ధము మున్నగు సంగ్రామములందు అనేకులకు యుద్ధరంగముననే వైద్యముచేయబడెనుకాని, ఆపద్ధతి అనకూలమైనదిగ నేర్పడక, అనేకులు చచ్చిరి. కాబట్టి, యిప్పు డీమూతపద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడెను. తలలు పగిలినవారికిని, అవయవములు విరిగినవారికిని మొట్టమొదట చేయవలసిన చికిత్సను చేసి, వెంటనే వారికి సహాయమునకుండు రైల్వేస్టేషనునకు తీసికొనివెళ్లుదురు; అచ్చటనుండి యుద్ధవైద్యనావను చేరగల కేవునకు తీసికొనిపోదురు. మదరాసునుండివెళ్లు యుద్ధవైద్యనావలో నవీన వైద్యశాలలోవలె నూతనాదర్శముల కనుగుణముగ సాధన సంచయ ముర్చుబడియున్నది. స్త్రీమరుమట్టుకు 1½ లక్షరూపాయ లాయెను. దారి వైద్యనావగ చేయుటకు మతి యొక్కటిన్నరలక్ష ఖర్చు. దాని నిర్వహణమునకై రాక్షసి బొగ్గు మున్నగువానికిగాను నెల కొకలక్షరూపాయలు. ఈ ఖర్చులను భరించుటకు మదరాసు ప్రాంతపు ప్రజలు శ్రీతిపూర్వకముగ నంగీకరించిరి. ద్రవ్యముకూడ చాలవఱకు జమయాయెను. ఇంకను కొంతవైకము జమకావలసియున్నది. కట్టుకట్టుటకు కావలసిన గుడ్డలు మొదలగు వస్తువులను మదరాసు ప్రాంతపు నారిమణులు సహాయముచేయుచున్నారు.

ఇదిగాక, నీ క్రిందివస్తువులుగూడ అవసరముగ కావలసి యున్నవి. ప్లానెట్ పర్ట్లు, మరాయలు, ఉష్ణముకలిగించు మేజింగ్స్, చేయిజింగ్స్, కంబళ్లు, చక్కెర, బియ్యము, జున్ను, ఉప్పు, మున్నగువస్తువు లావశ్యకములు; సోడావాటర్ యంత్రము, టెలిఫోను, యాలాటి జహజములు వైతమంగీకరింపబడినవి. వస్తువుల సీయలేనివారు, తాము ద్రవ్యమును పంపియు ప్రజలవద్ద చందాలను జమచేసి దానిని పంపియు సహాయపడవచ్చును. ఈ ద్రవ్యముతో వైద్యులు కొనబడును. ఈ ప్రసంగము ముగిసినపిమ్మట, లేడివాల్స్ గారు కర్నల్ గిఫ్ఫర్డుగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ కందనము లర్పించి, వైద్య కనికర వస్తువులను నేకించుటకు తగిన సదుపాయములను చేసికొనానిమిత్తము శ్రీ సంగమము లనేకములు ఆసాయంకాలమె సమావేశమైన విషయమును శ్రుతపరచిరి. కట్టుపని చక్కగ జరుగుచున్న వారమునకొక పర్యాయము గవర్నమెంటుహావుసులో సభ జరుగుచుండును.

దుష్టబాలుర పాఠశాల.

తిరువాన్కూరు దివానుగారి యుపన్యాసము. తిరువాన్కూరు సంస్కరణ పాఠశాల ఏప్రిల్ 20 నంకల్వములైనది. తొలిదండ్రుల యదభుతేక చెడనడతలకు కేర్వకొని నొంకలెనము మొదలగు పనులనుచేయుచు నల్లచిల్లరి తిరుగుపిల్లలను చేరదీసి యాపాఠశాలలో వారికి సన్మార్గముపఠేయి చుండురు. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు గూడ నీవిషయమున సదభిప్రాయము కలిగియున్నారని తెలియుచుండుటచే నీపాఠశాలలో మంచిపనియే జరుగుచున్నదని మనముహింపవచ్చును. ఈసంస్కరణపాఠశాలాత్మతీయవార్షికోత్సవము సెప్టెంబరు 23 వ తేదీ జరిగినది. దివాను కృష్ణము నాయుడుగారధ్యక్షత వహించిరి. దివానుగారిటుల నుపన్యాసించిరి. “మనము గతసంవత్సరదర్శన వింటేమి. దానివలన పాఠశాలచక్కనిపని చేయగలిగి యున్నదని తెలిసికొంటిమి. ఆరోగ్యశ్రీతి పరకుభ్రత బాగుగానున్నది. రక్షగ్రహణి, అనక మొదలగు మలకోశ సంబంధములగు వ్యాధులు నిర్మూలమైనవి. పిల్లలకు కొంతకొంత స్వేచ్ఛనిచ్చి పరిశీలించుచున్నారు. వారిమగ్యకామిను ఆగ్రమునకు తీసికొనిపోబడిరి. వారికక్కడ కొంతవరకు స్వేచ్ఛయొసగబడినను

వారు హద్దుమీరి ప్రవర్తించలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు కొందరు పిల్లలును విడివిడిగా పంపినవారు తమ కార్యములను సరిగనే నిర్వర్తించుచున్నారు. ఈబడిలోని పిల్లలకు విధేయతను గూర్చిన పాఠములుబోధించుటయేగాక వారటుల ప్రవర్తించు నట్లుగూడ నేర్పుచున్నారు. యాపద్ధతి యంతయు శాస్త్రసాని యము. శ్రీ చక్రవర్తిగారి యొక్కయు శ్రీమహారాజావారి యొక్కయు జన్మదినోత్సవము లింజరుపబడుచున్నవి. కాన నిందలిబాలుర పూర్వచ్యులను తిలకించుటచర్యలను తలంచుకొని పాఠశాలబాలరయం దనూయమాపక కనికరమునహించి యుండవలెను. వీరిప్రవర్తనము చెడియుండుట కనేకకారణములుండును. తొలిదండ్రులు దుష్ప్రవర్తన గలిగియుండుట, దారిద్ర్యము, సాహసదోషము, మున్నగు నవి ముఖ్యకారణములు. కాని అట్టి చెడుప్రవర్తనపడిన పిల్లలను సన్మార్గమునకు మరలించుట చాలసుకరము. ఈ సంస్కరణ పాఠశాలలు ఆమెకా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను, ఇంగ్లండులోను, జర్మనీలోను, తక్కిన పాశ్చాత్యదేశమునన్నిటిలోను గూడనున్నవి. వారిట్టివిషయముల చాలశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. మనదేశములనున్న సంస్కరణపాఠశాలలో చెంగల్పట్టు పాఠశాల ప్రధానమైనదిగానున్నది. మన పాఠశాలలోని ధన్న అయ్యగారిని దొరతనమువారు చెంగల్పట్టు పాఠశాలలోని పద్మలను గమనించి యాపాఠశాలలో నాపద్మల నేర్పించు మద్దేశ్యముతో నచటికిపంపిరి. చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమునజరిగిన యూరేగింపునాడు పిల్లలు రెసిడెంటుగారి బసకేగినపుడు వారుపిల్లలకు మిత్రాయినపంచిపెట్టిరి. పిల్లలకు వింతచేయుటకు కొంతసామ్యము నూపరింపెదెంటు గారికి గూడనిచ్చిరి.

విషపురాయి

అదృష్టచరిత్రము.

డిల్లీకోటలో పరిశుభ్రముగ నీటితోనిండియున్న జలాశయముకట్టిగలదు. ఆజలాశయములోనియందకము విషప్రాయముని ప్రతీతికలదు. నీపాయిల తిరిగివాటున నాకోటలో ప్రవేశించినపు డా యూటలోని నీరు ప్రాణాపాయకరమని తెలిసికొని దానిని కాపలాచూచి పరిశీలనగా నందులో విషముకలిసియున్న తెలిసిగది. బహుశా యిరుకముగానన్న యూట ముఖద్వారములో నొకమృతకేళికమును పడచేసి యుండు రని యూహించిరి. మరల నట్లేమరియొకరు చేయవచ్చునని దానిని మూసివేసిరి.

దీనినిగూర్చి దేశీయులు చెప్పుగాధ వేరుగానున్నది. విశేషధన సంపదయును ఆ యూట మొదట నిరుకుగానున్న స్థలమునందడుగు భాగమున మతగురువులు పూడ్చి పెట్టెరినియును ఆస్థలమునకు వారిలోకొందరుతిప్ప విత్తురవెనుకు పోజాలరనియును, అదిరహస్యమార్చునియును ఆమార్గమును సంరక్షించుట కొకరక్షావళి నచట నుంచెరినియును దానిచేరు విషపురాయి యనియు దాని కత్తి యంతాకమనియును దానితేజము చూడ తక్కుముగాదనియును వాగచెప్పుచున్నారు. దుర్భాగ్యుడగు డిప్యసుల్తాను దీనిని ధరించుచుండెను. దానిని ధరించుటవలన నతని నెవ్వరును జయింపలేరను నమ్మకముతో నతనియనుచరులు గర్వితులై యుండిరి. అతడు కొద్దికాలమునకు చనిపోవుననగ నదిమాయమైనది. దానినెవరో మతగురువు లపహరించి డిల్లీకోటలోని యానిధిని సంరక్షించుట కచట పెట్టెరినియును ఆరాయి తాకిన ద్రవపదార్థము లన్నియును విషతుల్యములగుననియును ఆమణి యొక్క పూర్వవృత్తాంతమును మనము విశ్వసించినచో దాని కట్టికత్తియుండుట వింతగా తోచదనియును వారనుచున్నారు.

వెనుక పాతాళలోకముననుండి సౌందర్యరాశి యగు నొక నాగాంగన భూలోకమునకు సంచారార్థ మరుదెంచినది. ఆమె సంచరించుచు చక్కనివాడగు నొకయోవన పురుషునిగాంచి మోహించి వానిని పెండ్లియాడెను. ఆవివాహము వలన నామెకు కలమూకవాధికశక్తులన్నట్టిని గూడ నామె పోగొట్టుకొనెను. ఈదంపతులకు బుట్టినపుత్రుడొక యజ్ఞాధిపానదేవత యయ్యెను. ఆదేవతాగ్రహమును ఆంక్షయులు పగలగొట్టినపుడు దానినొనటనున్న మణిమయమైనది. తరువాత నది క్షితికాలియును నొక మహారాజునకు లభించినది. డిప్యసుల్తాను ఆమహారాజును చంపెను.

ఆనాగాంగన మొదటనామణిని ధరించుచుండెను. ఆమణి వంశపరంపరగా వచ్చుచుండెను. ఆమణిప్రకాశించుచున్నంతకాలము దానిని ధరించువారి కెట్టియపాయమును కలుగదు. కాని అది కాంతిహీనమగుట తమకు వరణ

నూచకమని ధరించు వారు గ్రహింపదగును. ధరించు నాతడు చనిపోయినప్పుడు దానిని వానితోడనే మాయమగును గాని మరల మరియొకరి వత్తిఫలమున ప్రకాశించుచుండును. మణిని ధరించినవాని నెవడు చంపునోవానికడకే మరల నామణిరచ్చుచుండును. అటులనే మహారాజు మణిని ధరించి యుండ నతనిని డిప్య చంపుటచే నామణి డిప్యనకు లభించినది. మణినొకడు ధరించుచుండ వాని నింకొకడు చంపినచో జంపినవానికి మణి నెటులైన ధరింపవలెనని యాందోళన మారంభమగును. మణివచ్చువరకును వాడు మలివిహినుడుగా నుండును. అట్టికత్తి ఆమణియందున్నది. డిల్లీకోటలోనున్న జలాశయములో నడుగున ధనపుతాకు కలదను నమ్మకముచాలమందికి కలదు. దానిని తీయవలెనని గూడచాలమంది ప్రయత్నించి విఫలురైరి.

ఈజిప్టుదేశమందలి మందులు.

చరిత్రవలన కాస్త్రానిగుణ్యములగు నావధములను కనిపెట్టినవారు గ్రీసుదేశీయులేయని తెలియుచున్నది. అట్టిగౌరవమునకు వారే పాత్రులు. కాని మందులను మొదట వాడబడుచుండెడుదేశము ఈజిప్టుదేశము. బహుపురాతనకాలమునుండియు నచట మందులను వాడుచుండునట్టి గురుతులు కనబడుచున్నవి. క్రీస్తునకు పూర్వము 3500 ఏండ్లనాడే ఈజిప్టుదేశమున వైద్యశాస్త్రము ప్రకటింపబడియున్నది. ఆ గ్రంథము పేరు పేసేరెసు యిబిరసు. “మనుజుల సర్వాంగముల సంబంధములగు రోగములకన్నిటికిని చికిత్సలుగల గ్రంథము” అని దాని పైని వ్రాయబడియున్నది. ఆ గ్రంథమున వేరువేరు విధములు 250 రోగములకు మందులు వ్రాయబడియున్నవి. ఈజిప్టుదేశమందుమాత్రమేగాక డెక్కినదేశములనన్నిటిలోనను నివసించు మానవుల కందరికిని తరుచుగ కలుగుచుండు వ్యాధుల కన్నిటికిని గూడ వాగ్రంథమున చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. జ్వరోశము, మలకోశము, మూత్రకోశము, ముఖద్వారముల (నోరు చెవులు, కండ్లు) లో కలుగు వ్యాధులకును, చిగుళ్లు పుట్ట, తలనొప్పి, మామూలు జ్వరములు, మూర్ఛ మొదలగు నరముల సంబంధములగు వ్యాధులకన్నిటికిని చికిత్సలున్నవి. పరిశుభ్రత లేవండుట, పనికిమాలినపిండి తినుట మొదలగు కారణములవలన కలుగు వ్యాధులకును శరీర శాస్త్రమునకును ఎక్కువ సంబంధముగల విషయములుగూడ నున్నవి. స్పృహకము, చర్మవ్యాధులు, వొగగు, మొదలగు రోగములకుగూడ చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. అనేక దేశముల నాగరకసీతీయండున్న నెనుకటికాలమునందు ఈజిప్టులో ప్రణములు, నేర్పికోగములు, కాళ్ళమీదను వత్తుమునందును రాజప్రణములు మొదలగు వ్యాధులచే ననేకమంది మృతులైరి. ఆ రోగము కిప్పుడుగూడ కలవు. అప్పటి ఆచార వ్యవహారములకు బట్టి శ్రీజన సామాన్యులగు రోగము లప్పడధికముగ నుండెనని వ్రాయుచు వానికి నివారణోపాయములను వ్రాసియున్నారు. ఆ గ్రంథము బహుపురాతనకాలమున వ్రాయబడిన దను నంశముల మనము నుజుతగున్నచో నందు వివరింపబడిన యంశములు మన కబ్బారమును గలిగింపకపోవు.

ఆనాడు దేవాలయములలో నీ వైద్యవిద్య నేర్పుకళాశాల లేర్పరచబడియుండెను. దేవాలయ నిధుల కొసంగబడిన విరాళములతో నా విద్యను నేర్పు చుండిరి. చికిత్స చేయుచుకొన గొరువారు దేవాలయములకేగిన నచట వైద్యులు సిద్ధముగ నుండి చికిత్స చేయుచుండిరి. చికిత్సనొందిన వారు దేవాలయనిధికి కొంత సామ్యియ్యవలెను. వైద్యులకు జీతవత్తె మలా నిధిలోనుండియే యధికారులెచ్చుచుండిరి. గ్రీసుదేశపు వైద్యము ప్రబలురరకును ఈజిప్టు వైద్య మున్నతస్థానమున నిలిచి యుండి పిమ్మట పడిపోయినది. వారైద్యములో చాలవరకు మంత్ర తంత్రములు దివ్యములు భూతవైద్యమును గూడ నున్నవి. ఈ విషయ మున్నను వారివైద్యసాధనములు కేళలను నాగరకవిద్యయులుగాక మంచియంది సాధనముల గూడ చాలగలవు. భూతములు గోమనాళములగుండ శరీరమున ప్రవేశించి ప్రాణకత్తిరి నశింపజేయును. దినభాగమందు కొన్ని కొన్ని వేళలలోనీ భూతములు విద్యలవిడిగ సంచరించుచుండును. కొన్ని కొన్ని చెడదినములయందు దేవతల వ్యావహారిక కార్యములకు లగదురు భూతము లప్పుడు స్వతంత్రంపగుటకుగాన నట్టితగుణములకాగరూకత వహింపవలెను. ఈ భూతములు మొదట వస్త్రములలో ప్రవేశించి వస్త్రములగుండ శరీరమున ప్రవేశించును. అను నిట్టియసంబద్ధ విషయములుగూడ వాగ్రంథములలో నున్నవి గాని మొత్తముమీద తక్కినదేశములలోని వైద్యము కన్న నీజిప్టు వైద్యము బహుపురాతనమని వ్రాయవలెను. వారి యావధములనుగూర్చి హోమరుగారు జ్ఞాపించుచు వ్రాసియున్నారు. రోము అలెగ్జాండ్రా పాఠశాలలలో నధికముగ గౌరవించుచుండిరి. పారసిక దేశీయుల కధిక విశ్వాసము గలదు. ఈజిప్టు వారికి పరిపలనా సామగ్ధ్య మధికము. వారి మందులు మంచిగుంపు నిచ్చుచున్నవి.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

HEROIC RESISTANCE OF ANTWERP FORTS.

Russians Descend Carpathians : Austrian Troops Pour Into Bosnia.

PRESIDENT POINCARE TO VISIT THE ALLIED ARMIES.

FALSE GERMAN PROCLAMATIONS.

(REUTER'S AGENCY.)

The latest news announces that the allies have begun to take the offensive at all points and that in Argonne the enemy has been hurled back northwards. We have not heard more of the 4,000 Germans being shelled into surrender near Lassigny. It is really hopeful that French Military authorities have thought it advisable to allow President Poincare's visit to the armies at the front. The attack on Antwerp is persisting and the Belgians are most heroically holding out in spite of terrible stress and trouble. Experts are of opinion that they will hold out till relief is sent. The scene in the Eastern theatre has shifted to western Poland. Russians are said to have re-entered East Prussia. In Austria they have mastery over the Carpathians and the last source of Germany's petrol. The biggest battle of the war is expected before Cracow where the Russians have already massed and where their left in this action is believed to be located. The Tsar is reported to be going to the front. The situation in the Far East continues practically the same.

BELGIUM.

False Proclamations Dropped From an Aeroplane.

Cowardly German Tricks.

LONDON, October 4.—(9 P. M.)—A German aeroplane dropped proclamations signed by the commander of the troops besieging Antwerp calling on the garrison to surrender as the latter was only fighting for Russian Princes and British Capitalists and declaring that there was not a single Russian in Germany and that Germans were continuing uninterruptedly their advance on Paris.

Situation Unchanged.

LONDON, October 4.—(6-40 P. M.)—It is officially announced in Antwerp that the situation is unchanged.

German Attack on Antwerp.

Belgians Compelled to Withdraw.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—An official Antwerp telegram, despatched on Saturday, says that eastward of the river Senne we were obliged to withdraw as far as the river Nethe, before a violent attack by the German artillery after five days' stubborn resistance. Our position on the Nethe is very strong and our army will resist to the utmost.

German Attacks Repulsed.

A later official despatch says that two German attacks have been repulsed with heavy German losses.

Another telegram adds that Fort De Waelhem is still in the possession of the Belgians. The Germans have hitherto not attempted to cross the Nethe.

Historic Works Marked by Flags.

Flags have been hoisted over the Town Hall and the Church towers in Antwerp to indicate that they are historic works of art.

Belgian Refugees.

LONDON, October 3.—Thousands of Belgian refugees from the town and villages round Antwerp are arriving at the Dutch town of Eschen, from where they are being distributed to other towns.

Shortage of Wheat.

LONDON, October 3.—ROTTERDAM.—Owing to the shortage of wheat and flour, the Municipality has ordered the bakers to bake exclusively the so-called "War bread" which contains only 25 per cent of wheat and flour.

FRANCE.

The French President.

To Visit the Armies in the Field.

LONDON, October 4.—(9.0 P. M.)—BORDEAUX.—It is officially announced that President Poincare accompanied by M. Viviani and M. Millerand has started to visit the armies in the field to convey congratulations to them. He has intended going for some time but hitherto the military authorities had considered that the favourable moment had not arrived.

No Fresh Development.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—A Communique issued in Paris at midnight, said that there had been no fresh development on the Aisne, and the general impression remained favourable.

Offensive Taken at Various Points.

Positions Maintained.

LONDON, October 4. (4-30 P. M.)—A communique issued in Paris says.—Having repulsed all the enemy's attacks on our left wing we have taken the offensive at various points. Elsewhere our positions are maintained.

In the centre there is no change, and in Argonne the enemy has been hurled back northwards. We are progressing though slowly in Southern Woevre. There is no change in Lorraine and Vosges.

GERMANY.

Burner of Louvain.

LONDON, October 3.—It is reported that Major Mantuffel, who ordered the burning of Louvain, has been cashiered.

German Airmen Rescued.

LONDON, October 3.—A Swedish steamer has rescued in the Baltic two German airmen from a wrecked aeroplane who had been in the water for fourteen hours.

Welcome to Germany.

LONDON, October 3.—An endless stream of wounded arriving at Vienna now includes many Germans who are greeted enthusiastically.

AUSTRIA.

Pouring Austrian Troops into Bosnia.

LONDON, October 4.—ROME.—News from Bosnia states now that the Germans are co-operating against the Russians, the Austrian Staff is pouring troops into Bosnia.

THE COLONIES.

The War Gift of Bermuda.

Gratefully Accepted.

LONDON, October 4. Mr. Harcourt has gratefully accepted the war gift from Bermuda of 3450 sterling annually for fifteen years.

In Africa.

A Border Engagement.

LONDON, October 4.—PRETORIA.—A border engagement in Randfontein and the Warmbad district, on the 26th September, resulted in the British having casualties of 16 killed and 42 wounded, 8 missing and 192 captured. Numbers of prisoners are being released on parole owing to lack of food and water.

INDIA.

Telegrams to Indian Troops.

SIMLA, October 4.—The Censor notifies that telegrams addressed to Officers and men of the Indian Expeditionary Force at Marseilles will now be passed if otherwise unobjectionable.

Unimportant German Activity in Prussia

THE REAL LINE OF BATTLE.

Biggest Action in the War.

LAHORE, October 4.—The London correspondent of the "C. and M. Gazette" cables:—

LONDON, October 2. The recent German activity in East Prussia is now generally regarded as unimportant. The real conflict in the eastern theatre is northwards of a line passing west of Lodz to the Vistula. The Russian forces which have been moving through Galicia and are now engaged before Cracow, are the Russian Left in this action, which is expected to prove the biggest of the war.

German Supply of Petrol.

It is understood that the Russian seizure of the Carpathian Passes cuts off Germany's last source of petrol which is indispensable to Zeppelins, aeroplanes and transports.

Hopes of Antwerp Holding Out.

The "Times" military correspondent is hopeful of Antwerp holding out until it can be relieved.

RUSSIA.

Russians in Prussia.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—The Russians have re-entered East Prussia in the Masuren lakes districts, after severe German defeats at Ossowetz and Augustowo.

An Austrian Force Defeated.

LONDON, October 4.—(4-45 A. M.)—They have also descended the Carpathians into the Nudjag Valley and defeated the Austrian force, capturing guns and quick-firers.

JAPAN.

Japanese at Tsing-tau.

LONDON, October 3.—TOKIO.—A German aeroplane at Tsing-tau twice attempted to attack the Japanese vessels, but without result.

The German forts and ships are constantly shelling the Japanese army which is slowly preparing a big assault on Tsing tau.

GREAT BRITAIN.

A Prince Released.

LONDON, October 3.—Prince Peter of Lieven has been released from the prisoner's camp and has arrived at Stockholm.

TELEGRAMS.

Insult to Highlanders.

The prince says the Highlanders were consistently insulted. Finally one of the Gordon's demanded an interview with the Commandant, and said that his uniform was a thousand years' old, and had been worn by Kings. If it were again insulted, he would not answer for the consequence. Thereafter the Highlanders were not insulted or molested.

Mines in the North Sea.

Two More Ships Sunk.

LONDON, October 4.—(4-55 A. M.)—A Norwegian steamer has struck a mine. Two were drowned. The survivors have been landed at Tynemouth. The British steamer "Dawdon Hull" to Antwerp, also struck a mine and nine were drowned.

Cross Channel Service Resumed.

LONDON, October 3.—Cross Channel services to Flushing will be continued, the Admiralty supplying the pilots.

Landing of Indians in France.

What is the Date?

LONDON, October 4.

The long description in the "Times" of the landing of Indians at Marseilles and their enthusiastic reception is undated. The "Daily Mail's" description is dated Saturday.

Foes of Erstwhile: Friends of To-day.

LONDON, October 4.

The "Morning Post's" Paris correspondent says the Boer General Joubert landed in France and expressed the hope to be able to fight beside General French whom he regarded as the ablest of the English Generals.

The Enemy's Shelling.

Damage Inflicted Very Slight.

LONDON, October 3.—A headquarters statement says:—An eye-witness states that the damage done by the enemy's shellfire during the last few days has amounted to pitting certain areas with large graters, rendering some villages unhealthy, as the soldiers say.

A concrete instance occurred on the 27th September:—

At a certain point advanced trenches north of the Aisne are within a short distance of the German works. Suddenly, without warning three or four heavy shells fell in the village adjoining the trenches. There was then a quick succession of reports and several clouds of smoke rose slowly and remained stationary like a line of poplars. At intervals there were bursts of fire from the enemy's guns till the smoke merged in a solid screen above our trenches. The Germans were apparently concentrating all their efforts on enfilading our trenches, on which they poured bouquets of high explosives combined with sharpnel and common shell. Yet when all was over it was ascertained that the men in trenches consisting of a portion of the Dorsets, West Kents, Yorkshires and Scottish Borderers, had lost only nine wounded.

On the following day, 169 shells were fired into the West Kents trenches. Four officers were buried, but were dug out unhurt. One man was scratched.

War Yarns in Camp.

Aviators' Mistakes.

Many yarns are current in the camp. One notable rumour is that the Turcos, our close neighbours, ran short of food and bartered two heavy guns for ten thousand tins of beef. Troops in the second line pass their time by punting a football in village squares. It is rumoured that the German aviators have observed this and reported that the British forces are disorganised and running about in blind panic.

Germans Electrocuted.

The London Correspondent of the "C. and M. Gazette" writes:—The "Times" Military Correspondent is hopeful of Antwerp holding out until it can be relieved. The "Mail's" Antwerp Correspondent states that Germans attacking the gap between the forts on touching barbed wire were electrocuted.

The Sugar Supply

A Government Monopoly.

LONDON, October 4.—The official Memorandum shows that Government has practically cornered the sugar supply, thus preventing a great rise in prices.

British Casualties.

LONDON, October 4.—PETROGRAD.—A Communiqué says that the German Cavalry were routed on the road to Lodz, which entailed the route of the Infantry also.

TELEGRAMS.

LONDON, October 4.—The following list of Officers "killed" is published:—

Lieutenant W. O. Ball, Medicals.

Captain Cameron and Lieutenant N. C. Cameron, Cameron Highlanders.

Lieutenant J. Coker, South Wales Borderers.

Lieutenant Croket, Medicals.

Lieutenant Meiklejohn, Camerons.

Captain D. Miers, Camerons.

Captain C. Hills, Army Service Corps.

Major G. Welby, South Wales Borderers.

Died of wounds:—

Lieutenant Naylor-Neyland, Royal Horse Guards.

Believed to be killed:—

Lieutenant the Hon. J. N. Manners, Grenadier Guards.

It is also announced that Captain Maclean, East Surreys has been killed.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

BOMBAY.

Presenting a Purse to Parsi Editors.

A Meeting of Bombay Parsis.

BOMBAY, October 4.—A meeting of Parsis numbering about 3000 was held on Sunday evening at Allbless Baug Dastoor Sanjana, the High Priest of the Parsis presiding. Resolutions were passed acknowledging the services of the Editors of "Jam-e-Jamshed" and the "Sanjvartaman" in connection with the present Juddin question and to collect subscriptions to present them with a purse towards which subscriptions amounting to Rs. 6000 were announced.

BURMA.

The Burma Oil Co's Generosity.

Keeping Billets Open Indefinitely.

RANGOON, October 4.—The Burma Oil Co., have set a good example to employees here by keeping billets open indefinitely of employees who are taking part in national service during the war. Those in receipt of a salary of £100 per year will continue to receive their salary in full and those in receipt of above that amount will receive half pay with a minimum of £100.

The "S. S. Lama"

To Take the Mails.

RANGOON, October 4.—

The S. S. "Lama" which is expected here on Monday afternoon from Calcutta will sail again for Calcutta with the English mails on Tuesday in the place of "Rasmara" which was originally announced.

అద్వైత బ్రాహ్మమతములు.

[బోమ్బాయి వేంకటేశ్వరయ్య గారు]

అద్వైత మతోద్ధారకుడగు శ్రీశంకరాచార్య స్వామిల వారు దక్షిణ హిందూదేశమున బోమ్బాయి సముద్రతీరమున నైర్వతిమూలముందు శ్రీశ్రీదేశములోని కల్యాణి నగరమున జన్మించెను. బ్రాహ్మమత స్థాపకుడగు శ్రీరాజా రామమోహనరాయలవారి జన్మస్థానము ఉత్తరహిందూదేశమున దుర్గా సముద్రతీరమున నీశాన్యమూలముందు వంగదేశములోని కలకత్తా నగరసమీపముననుండు రాధానగరము. ఆచార్యుల వారి తలిదండ్రులు సంబారి బ్రాహ్మణులు, వైష్ణవమతము. రాయలవారి జనకులు కులీన బ్రాహ్మణులును వైష్ణవమతము లునై యున్నారు.

దక్షిణోత్తరములకును బోమ్బాయి తూర్పులకును నైర్వతి యాశాన్యమూలమును, శ్రీవైష్ణవమతము లకు నెంతవిరుద్ధమో అద్వైత బ్రాహ్మమతముల కంత విరుద్ధమని సామాన్య జనాభి

ప్రాయము. ఐన నొక దానికు త్తరముగ నున్న బోటు మరియొక దానికిదక్షిణముగ నుండుటవలన నొకబోటు యొకప్పుడు త్తర మనియు మరియొకప్పుడు దక్షిణమనియుఁ బిలువఁబడుచున్నది. ఇటులనే పశ్చిమతూర్పులను పదములను నైర్వతి యాశాన్య పదములను నొకబోటునకే యియ్యబడును. శ్రీవైష్ణవమతము లేక దేవతోపాసననే విధించుచున్నది. గనుక శివవిష్ణునామము లేక దేవునికే యియ్యబడిన భిన్న పదము లని తత్వజ్ఞులు పరిష్కరించియున్నారు. నూలదృష్టికి విరుద్ధములుగాఁ గానించు వస్తువులు సూక్ష్మదృష్టికి నొకటిగానేతోచును. అటులనే యద్వైత బ్రాహ్మమతము నూలదృష్టులకు విరుద్ధ ము లగు ను గా దోచినను సూక్ష్మ దృష్టిగల తత్వ విశారదులు ఏకగమ్య స్థానమును జూపు మతమునకు నద్వైత బ్రాహ్మ పదములు భిన్న నామములని తలచగలరు.

శంకర రామమోహనులు నూతనమతములస్థాపించినటుల జెప్పకొనినవారలు కారు. మాధుర్యముగ ఫలము లగపడకుండగ నావరించియున్న పాపకులన నాపలముల ననుభవింపజాలని జనసామాన్యమును జూచి వగచిపై పాపకుడు దీసి ఫలములను జనానుభవములోనికిఁ జెచ్చిన సత్పురుషుల పగిది వేదాంత శాస్త్రమును గప్పిపెట్టిన కొన్ని దుర్మతాభి ప్రాయములఁ దొలగించి వేదాంతమతమును నిజస్థితియందు జనులకుఁ గనపరుచుటయే యీమహాపురుషుల ముఖ్యోద్దేశ్యమని నిన్ను. పాత బుద్ధితో వారి గ్రంథముల విమర్శించినవారలు దెలియగలరు. కాన నద్వైత బ్రాహ్మ మతముల గమ్యస్థాన లక్షణమును విచారించుటకుఁ బూర్వము వీరలు సంస్కరింపఁ గుమకట్టిన విషయములఁ దెలిసికొనుట యవసరము గనుక ముందుగా వానిని విచారితము.

వేదముల బూర్వభాగమును గ్రోడీకరించి జైమిన్యాచార్యులను ఉత్తరభాగమునకు వ్యాసమహర్షియు నూత్రముల రచించిరి. జైమిని నూత్రములకుఁ బూర్వ మిమాంస మనియు వ్యాసనూత్రముల కుత్తరమిమాంస యనియు నామము లియ్యబడినవి. జైమినినూత్రములకర్మ ప్రతిపాదకము లగుటచేఁ గర్మనూత్రములనియును, వ్యాసనూత్రముల బ్రహ్మను ప్రతిపాదించుటచేత బ్రహ్మనూత్రములనియును విలువబడుచున్నవి. కనుక వేద పూర్వభాగములకు సంహితా బ్రాహ్మణములు కామ్యకర్మముల, ఉత్తరభాగములకు నుపనిషత్తులు బ్రహ్మను దెలుపుచున్నవని స్పష్టమగుచున్నది.

కర్మ స్వర్గసుఖమును, బ్రహ్మజ్ఞానము మోక్షమును, గలిగించును. స్వర్గసుఖ మనిత్యము. కర్మకెంతకాల మెట్టిసుఖము ననుభవింపవలయునని నిర్ణయమో యాకాలాంతమున నిదిక్షీణించును. కనుక ప్రాపంచిక సుఖతత్వముయందును నజ్ఞులు కోరఁదగినదియేకాని ప్రాజ్ఞు లభిలషించునది కాదు. అనిత్యసుఖము లేవియైనను తాచ్చములని తెలిసికొని వానిని విడనాడి నిత్యానందపదవికై పోటుపడుట ప్రాజ్ఞులక్షణము.

కర్మకుఁ బ్రేరేపించునది కామము. కోరినదానికై నెవడును కృషిచేయఁడుకదా? ఇహలోక సుఖములను స్వర్గసుఖములను గామించనిబుద్ధియే నిష్కామ్యబుద్ధి. ఈనిష్కామ్యబుద్ధియే నిత్యానందపదవికి మూలము. ఈనిత్యానంద పదవిని బడయుమార్గమునే వేదాంతశాస్త్రము చూప బ్రయత్నించుచున్నది. ఈమార్గము పాపములకు సులభైకవేద్యము కాఁజాలదనివారికిఁ గర్మశాస్త్రమును బండితులకు వేదాంతశాస్త్రమును న్దేశింప బడినవి.

వేదాంత శాస్త్రమునందుఁ బ్రతిపాదించబడిన కేవల బ్రహ్మజ్ఞానమువలననే మోక్షప్రాప్తి కలుగవలసి యున్నది. మానవులందఱు ముముక్షువులు గావలసినదియును ముముక్షువులకు బ్రహ్మజ్ఞానమును ఆవశ్యకము గనుక సర్వమానవులను బ్రహ్మజ్ఞానసంపన్ను లగుటకుఁ బ్రయత్నింపవలయును. కర్మ స్థులు తమ జీవితత్వమును విడిచి, క్రమముగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రాప్తికై ప్రయత్నింప వలయునుగానఁ గామ్యబుద్ధిని విడనాడి నిష్కామ్యకర్మల నాచరించుచు తద్వారా చిత్తశుద్ధిని బడసి బ్రహ్మజ్ఞాన సంపాదనకు నర్హులు గావలసినవారుగా నుంచున్నారని వేదాంతశాస్త్రము విధించు చున్నది. కాని యేకారణముచేతనో శ్రీ శంకరాచార్యులవారి కాలమువరకుఁ గర్మజ్ఞానసమచ్చయవాదమే తలయెత్తి పనిచేసి టులఁగానించుచున్నది. కామము అనగా స్వలాభాపేక్ష, జ్ఞానమునకుఁ బ్రత్యక్షవిరోధి గనుక గర్మజ్ఞానసమచ్చయ వాదులకు మోక్షప్రాప్తికలుగక, "క్షీణేపుణ్యేమర్త్యలోకంపువశంతి"యనుకర్మ శాస్త్రవాక్యానుసారముగా "పునరపి జననం పునరపిమరణం పునరపిజనన జతరేశయనం" అని చెప్పినఫలము ప్రాప్తించునని విధించి యున్నది.

నోటీసు.

కొందఱు విశేషములు కాగితము లెందు ప్రక్కలును జూరగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండవ ప్రక్కలు వ్రాసుటయే ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుగాని విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుచురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. క. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కృపితవలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేసుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యక్కిరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిన్యాలయము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెడకు చలువజేయును. కండ్లకు చలువజేయును. పెండ్లకులు నెరుగును. పెండ్లకులు రాలకుండును. పెండ్లకులు సుమపుడెరును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును. వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము ఇది మనోహరమును జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగియులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్చాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహనావస్థయు లకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమాన్యువలనను జేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టుమిట్టపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిబెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బలవిరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారి పోవును. దీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డబ్బీ 103, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి. 9, జహంగీరుజీ, మద్రాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తునులో తేలుకాటున ప్రవేశించును. బాధవరములమెంటు పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము వనేకులు వరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది కుట్టినచోట కొంచెము మునుపొసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు ఖణ్యము గట్టకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండగలది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునప్రబలింప దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. 4. ఉబ్బనము, 5. శ్మయదగ్గు దగ్గుకునేపించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్ల కూలెలు ఎగరొప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడు బాగువులునువాయవు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత దెప్పి దినకొలది వృద్ధిజేయును. దగ్గుగ్రాంతిపారు దీని వెంటనుండుకొనుటమంచిది.

కఫహరి చూరము.

ఈ చూరము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, క్షేబ్దము, కాసవీనన శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ప్రయోగించును. దీని వెంట నుండుకొనుట మంచిది. చిన్నది 1-0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరాజ్వరమువలన బలవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తీయట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాక్షుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరకటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, కరిబ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యగుళిక వజ్రగుళికలు ప్రజాయుధమువంటివి.

కుష్టుమిత్రము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈమిత్రము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుమ్మలకు రాయలకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డబ్బీ 109, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి. 9, జహంగీరుజీ, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రగుళికలు 20 మాత్రల డబ్బీ.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అంశాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅంశాలు తీగిపిసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మానములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

ఈ నిరుపద్ధతిక బలము బలముచుండు అశ్మశయి వారికియు వర్తి.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్ని విధముల ప్రణాములను, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన కృష్ణ మూనును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

మందుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన శ్లేష్మము హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలదు.

గజ్జికీ తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరముంటు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిబ్బీ, నెం. 109, శ్రీకృష్ణ, బొంబాయి.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వార్యులు పంపుచుగాని మరి యితర సంబాధమున నుత్తరములు వ్రాయు పూడగాని ఆచ్యుతో ముద్రింపబడిన వాణిపేర్లకు ములచుగానన్న నెబరును తిప్పక వ్రాయవలయును. కల్లు వ్రాయుచేని జహబులు సులభముగా నొసంగుటకు విలువడదు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులు ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో సవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాటలువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును.

వ్యవస్థాపకుడు:

